

Nya Åland

14 JANUARI 2009 NR 10 PRIS 1,20 €

Lucas sopade ut pepparkakorna

NYHETER. Lucas Danielsson, en riktig pepparkaksskarl, var en av de många barn som i går kväll samlades på Torget i Mariehamn för att sopa ut julen 2008. Nya Åland var på plats och fotograferade de finklädde barnen. SIDAN 11

”Markmoguler” satsar på nytt norr om staden

Sålt. Grönsakslagret med tillhörande tomt på 10.000 kvadratmeter såldes i höstas till Dalbo affärsfastigheter ab.

Foto: MALIN SVEGEMO

Dalbo affärsfastigheter köpte Ålands grönsakslager

NYHETER. Aktiebolaget Dalbo affärsfastigheter har stora planer för byggnaden med en hektar tomt som köptes i höstas av Andelslaget Ålands grönsakslager i Jomala strax norr om stadsgränsen. Området kostade 800.000 euro. Men än så länge är planerna hemliga. Det

enda som **Gert Sviberg** – som äger bolaget tillsammans med **Tomas Brunberg** – avslöjar är att den kommande verksamheten passar väl in i affärsidén – att bygga och hyra ut affärs- och kontorslokaler. Gert Sviberg räds inte lågkonjunkturen. –Det känns som om det finns ett stort in-

tesse trots de sämre tiderna. De företag vi pratat med verkar intresserade av att satsa ändå. Så sent som i mars i fjol köpte Dalbo affärsfastigheter ett 7,5 hektar stort område på andra sidan vägen. SIDAN 3

Landskapet sparar med stor självrisk

NYHETER. 20.000 euro i brandförsäkringar för byggnader värda 162 miljoner. Det är vad landskapet betalar efter att man bestämt att bara försäkra fastigheter som är värderade till 2 miljoner euro eller mer. Själv-

styrelsegården, Ålands lyceum och Eckerö post- och tullhus finns med på försäkringslistan, men inte Kastelholms slott. Besparingarna per år blir 80.000 euro – om det inte brinner. –Är man tillräckligt stor och fördelar risken

kan det vara förmånligt. Fastighetsägare med enskilda byggnader lever med en större risk. Så kommenterar **Göran Frantzén**, chef på landskapets byggnadsbyrå, självriskerna på två miljoner. SIDAN 4

Landskapsregeringen:

Nytt bolag försök kringgå regelverket

NYHETER. Aktiebolaget Viva Archipelago, som bildades för ett år sedan och som fick näringsrätt i mars i fjol, får inte äga ett 4,5 hektar stort markområde på en ö strax norr om Idö på Kökar.

Det beslöt landskapsregeringen i går. Enligt beslutet var bolagsbildningen ett försök att kringgå jordförvävsbestämmelserna för att den vägen göra det möjligt för två svenska män att fortsätta ha ön som sommarviste. SIDAN 9

Instruerar. Jens Nilsson från försäljaren Bosum säger att det också ligger lite ekotänkande bakom bygget. Inga konstmaterial används. Foto: ERKKI SANTAMALA

Legobygge som man kan bo i

NYHETER. I Jomala Österkalmare byggs ett unikt hus, bokstavligen bit för bit.

Det är **Thomas Fagerstedt** och **Lillemor Svens** som är de första i hela landet som bygger ett Gör-Det-Självt-hus.

Tekniken går ut på att bygga ihop mindre bitar till ett hus, som ett stort lego. SIDAN 10

Mystisk smäll troligen sprängning

NYHETER. Den mystiska smällen som hördes i Mariehamn och stadens närhet i går på eftermiddagen orsakades troligen av en sprängning i grustakten i Jomala Vestansunda. –Det verkar ju stämma med tidpunkten och visst kan det uppstå sådana fenomen, säger **Erik Rosenberg** vid Firma Rolf Widman. SIDAN 4

Anushka fick tröja av Ålandstomten

FAMILJEN. Före jul körde Emmaus ett lass med över 2.000 julklappar från Åland till Litauen.

Nu har vi fått en rapport från **Justina Donielaite** i Litauen om årets julklappsutdelning, som gladdde många, både unga och gamla.

Många enskilda personer, marthaföreningar och syjuntor bidrog till julgåvan.

SIDAN 7

Anushka-Ana Jemelina, född 1916, passar bra i den nya tröjan från Åland.

Foto: PRIVAT

9

kultur

Ett nytt kulturhus växer fram vid Fabriksgatan i Mariehamn.

12

sport

Björn Wennström var en av dem som fastnade för curling under prova på tillfället.

20

folk

”Finanskris? Det ordnar nog upp sig.” DAGENS ÅLÄNNING TORE WIKLUND.

åland 24 ikväll

I Kolon visas kortfilmen Sjalar och mustascher.

mobil.nyan.ax

Senaste nytt direkt i din mobiltelefon!

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

”Att kärnkraftsindustrin låter problemen växa långt över möjligheten till framtida kontroll har karaktäriserats som försummelser bortom varje skala som mäter något annat än demens.
EVA MOBERG I SVERIGES NATUR 6/08

Earth Hour 2009 lördagen den 28 mars kl 20.30

Målet: En miljard jordbor släcker lamporna en timme

Ett mäktigt globalt budskap för att visa allvaret i klimatförändringen.

Så beskrivs Världsnaturfondens kampanj Earth Hour som nu ordnas för tredje året jorden runt.

Kampanjen startades i Sydney, Australien 2007 när 2,2 miljoner invånare deltog genom att släcka belysningen i hela staden under en timme.

I fjol – ett år senare – deltog 50 miljoner invånare i 370 stora och mindre städer i fler än 35 länder världen över. Globala landmärken som Golden Gate Bridge i San Francisco, Colosseum i Rom och Coca Colas ljusskylt på Times Square i New York, alla mörklades som symboler för hoppet.

En miljard jordbor

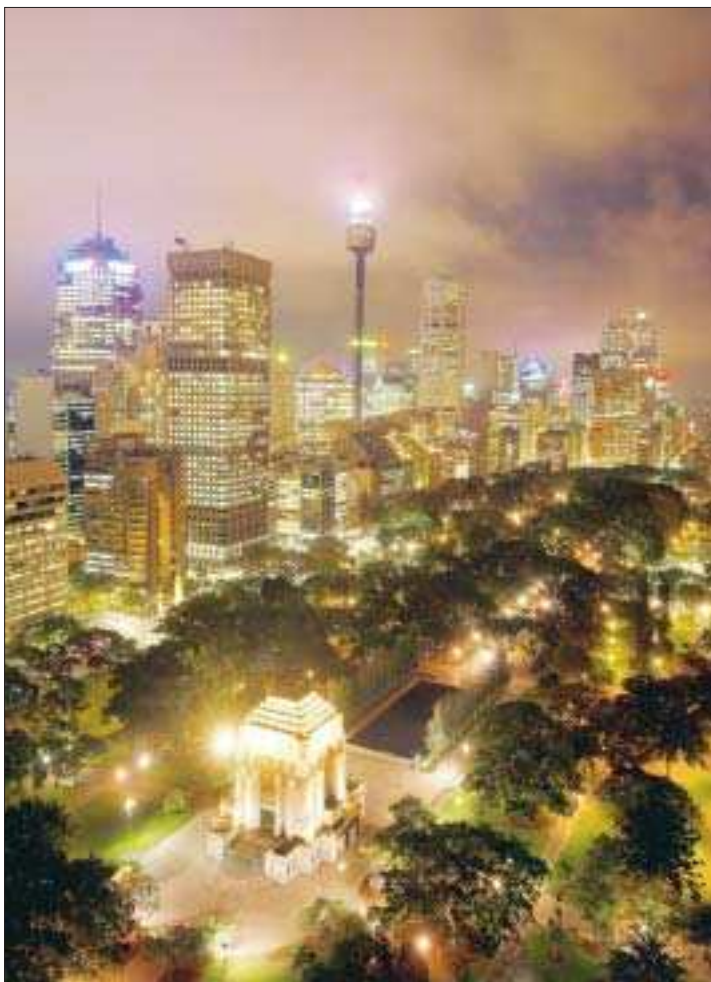
Earth Hour 2009 har som mål att mer än en miljard jordbor i tusen städer deltar, att hela samhällen, näringslivet och regeringarna, medverkar genom att släcka all offentlig och privat belysning klockan 20.30 den 28 mars.

Budskapet är att klimatförändringen är så avgörande att alla, överallt, berörs – och att det ännu går att hindra den om alla anstränger sig.

Earth Hour 2009 är en marning till alla och envar, varje affär och varje stad och samhälle att visa att man tar ansvar och är villig att arbeta för en hållbar framtid, framhåller Världsnaturfonden WWF. ”Earth Hour 2009 är ett budskap om hopp och ansträngning. Alla kan med små medel göra stor skillnad”, är budskapet.

Alla utom Stockholm

På Earth Hours hemsida

Ljus stad. Sydney, Australien strax före Earth Hour 2008.
Foto: WWF/Grant Turner, Fairfax photos

www.earthhour.org listas alla städer och stora byggnader som hittills anmält sig till kampanjen. Alla nordiska huvudstäder utom Stockholm och Reykjavik ska delta, och bland de byggnader som mörkläggs finns Storkyrkan i Helsingfors.

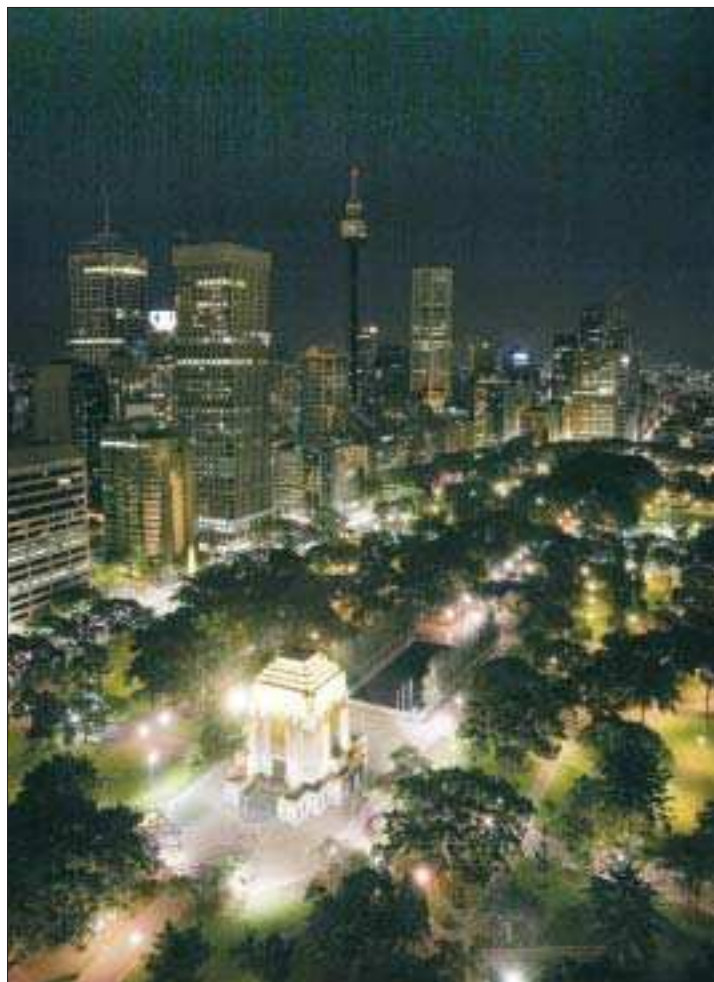
Andra är operahuset i Sydney, CN Tower i Toronto, Abu Dhabis största byggnad Adia, världens största byggnad Burj Dubai och sexstjärniga hotellet Burj al Arab i Dubai, National University

i Singapore och Sky Tower och Harbour Bridge i Auckland.

I måndags omfattade listan 242 städer, och fler tillkommer hela tiden. 91 städer i Australien, femton i Sverige och lika många i Finland och 28 i Nya Zeeland deltar.

Många jättestäder

Bara sex städer i USA deltar men de är desto större – Chicago, Las Vegas, Los Angeles, San Francisco, Miami och Nashville. Andra jätte-

Mörk stad. Så här såg Sydney ut under Earth Hour.
Foto: WWF

städer är Peking, Shanghai, Singapore, Kapstaden, Dubai och Abu Dhabi.

Att så många danska städer är med har sin förklaring i att Earth Hour 2009 ses som ett globalt mandat till världens ledare för ett nytt globalt klimatavtal på FN:s klimatkonferens i Köpenhamn i december 2009. Avtalet blir en uppföljning till Kyotoprotokollet.

Och Mariehamn?

Också Slagelse, Mariehamns danska vänort, ska släcka

lamporna. I Mariehamn har ett eventuellt deltagande inte ännu diskuterats.

–Men ärendet kommer högst troligen upp på något av stadsstyrelsens kommande möten, säger stadsstyrelsens ordförande Johan Ehn.

Den som vill se hur det ser ut när stora städer och byggnader släcks totalt kan gå in på Earth Hours hemsida och den vägen se den mäktiga manifestationen på Youtube. Där kan man också som privatperson skriva på listan som stöder manifestationen.

Fakta/Earth Hour

■ Manifestationen pågår kl 20.30-21.30 lördagen den 28 mars – samma klockslag överallt. Det betyder att till exempel Åland släcker en timme före Sverige.

■ Syftet är att uppmärksamma och skapa engagemang kring klimatförändringen och att skicka en kraftfull signal till världens beslutsfattare om att förhandla fram ett starkt klimatavtal i Köpenhamn i december i år.

■ Earth Hour är startskottet för en mängd aktiviteter och kampanjer som kommer att drivas fram till konferensen i december.

■ Städer, företag, kyrkor, organisationer och privatpersoner över hela världen släcker. Städerna uppmanas släcka så mycket att det verkligen märks.

■ Sveriges kung Carl XVI Gustaf har lovat släcka fasadbelysningen på de kungliga slotten i Stockholm och Drottningholm.

■ Svensk ambassadör för Earth Hour är Christian Azar, professor på Chalmers och författare till nyligen publicerade boken "Makten över klimatet". Bland de internationella ambassadörerna märks bland andra Al Gore, Sir Richard Branson och Sir Nicholas Stern.

Källa: Världsnaturfonden

På Världsnaturfondens svenska hemsida www.wwf.se finns också information om Earth Hour.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

LJUVLIGA BADRUM

Hafa
badrum

Igloo Circle
750€

Quiq 500 vit
med spegelhylla*
kampanjpris
250€

Moon WC
med soft close lock*
kampanjpris
180€

BYGGVARUHUSET
BYGG • TRÄ • JÄRN • HEMINREDNING
KÖK • BADRUM • FÄRGER • VERKTYG
TFN +28 011, BUTIKEN 28 170, FÄRGER 28 215,
BYGGLAGRET 28 174 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORS. 8-19, (Bygglagret 8-17), LÖRD. 9-14
www.byggvaruhuset.ax

*lagervara

Antikvarie Marcus Lindholm visar upp granaten efter att den oskadliggjorts av experter från riket. Foto: JONAS EDSVIK

Granat på museum i USA-tidning

■ När ålandsbördiga **Gun-Britt Foster** i Tampa, Florida läste sin lokaltidning St Petersburg Times häromdagen föll ögonen på en notis med rubriken "Hörni, är den där saken farlig?".

Där läste hon om en åländsk kvinna som hittade en granat i sin trädgård för 30 år sedan och hur granaten förvarats på Ålands museum tills december i fjol, då personalen fick veta att den var skarpladdad.

Vem kan det vara som hittade granaten, undrade Gun-Britt. Hon ringde till sin gamla skolkompis **Synnöve Nordström** i Mariehamn för att få reda på mera. Om Gun-Britt hade läst Nya Åland hade hon vetat att det var Synnöve som hittade granaten och tog den till museet i sin bil.

–Tänk hur det kan gå, säger Gun-Britt och skrattar. (pd)

Krisbudget på förslag

■ **SALTVIK.** En minskning på cirka 2-3 procent inom alla avdelningars önskemål i budgeten för år 2009, så föreslår kommunstyrelsen för fullmäktige att en finanskrisbudget kunde se ut.

Det var i samband med godkännandet av budgeten 2009 som fullmäktige, efter omröstning, beslöt att Saltvik skulle upprätta en finanskrisbudget där driftskostnaderna skulle minskas med 50.000 euro.

–Det är ju inte så stora summor, men man ska komma i håg att vi sedan tidigare har en stram budget så det kommer nog att märkas på alla verksamheter, säger kommundirektör **Kerstin Alm**.

Fullmäktige tar ställning till förslaget på sitt möte i februari.

Kommunens skatteredovisning för december 2008 visar att kommunen fått in 595.000 euro mer i skatteinkomster än väntat ifjol.

–Det känns jättebra, säger Kerstin Alm. (ab)

Fullmakt för bygglov i Korrvik

■ Stadens hamn- och räddningsnämnd ger föreningen Ålands fiskare fullmakt att ansöka om bygglov på det område som föreningen arrenderar i Korrviks hamn. Föreningen får också rätt att uppställa flyttbara anläggningar om man meddelar nämnden i förväg.

Därmed är det klart att Ålands fiskare får söka bygglov för de containrar som deras hyresgäst Subsea Åland ställt i hamnen. (pd)

Dalbo affärsfastigheter har planer för nyköpt område

Grönsakslager med tomt blir nya affärer och kontor

I höstas köpte Dalbo affärsfastigheter ab 10.000 kvadratmeter tomt med lagerbyggnad i Jomala av Andelslaget Ålands grönsakslager.

–Vi har planer, men inget som vi kan berätta om än så länge, säger Gert Sviberg.

Gert Sviberg och **Tomas Brunberg** äger tillsammans Dalbo affärsfastigheter som med åren blivit en allt större markägare i Jomala strax norr om stadsgränsen.

Sedan tidigare äger bolaget området söder om Koffhuset där det, som namnet antyder, planerar bygga affärs- och kontorshus. I mars i fjol köpte bolaget in 7,5 hektar mark längs stadsgränsen och upp mot Kasberget av **Rafael Mattsson** för att anlägga bostadstomter på Svibyhöjden och affärs- och kontorshus närmare nya Godbyvägen.

I september var det dags för ytterligare ett markköp, den här gången det 10.000 kvadratmeter stora området med grönsakslagerbyggnad söder om EM Möbler.

För fjolårets två markköp betalade Dalbo affärsfastigheter 600.000 respektive 800.000 euro, totalt 1,4 miljoner euro.

"Passar bra in"

Gert Sviberg bekräftar höstens markköp. Han vill inte i det här skedet säga vad man planerar, annat än att köpet passar bra in i de planer som bolaget har för de andra områdena i närheten och att det nya köpet är en följd av de tidigare markköpen.

–Något har vi på gång. Hur länge det kan ta innan vi kan berätta om våra planer vet jag inte. Vi ger säkert ut ett pressmeddelande när vi kommer så långt.

Affärsidén är att bygga och hyra ut affärslokaler och kontor för olika verksamheter.

Outnyttjad byggrätt

Hur går det ihop med lågkonjunkturen?

–Det känns som om det finns ett stort intresse trots

Markköp. Bolaget Dalbo affärsfastigheter ab har planer för marken och huset som köptes i höstas av Andelslaget Ålands grönsakslager för 800.000 euro. Foto: MALIN SVEGEMO

de sämre tiderna. De företag vi pratat med verkar intresserade av att satsa ändå.

Ålands grönsakslagers hus är intressant i sig för köparen, säger Gert Sviberg.

–Och så finns det ganska mycket outnyttjad byggrätt kvar på tomten.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

"Markmoguler".

Gert Sviberg (till vänster) och Tomas Brunberg köper allt mera av den attraktiva marken på gränsen mellan Jomala och Mariehamn. Nu äger deras företag Dalbo affärsfastigheter drygt 21 hektar mark i området.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Ny säsong av "Färjan" i tv

Viking Line och Kanal 5 är överens. Dokusåpan "Färjan", som utspelar sig på Viking Cinderella, fortsätter en säsong till.

Inspelningarna startar i januari.

Under hösten har tio avsnitt visats av livet ombord för anställda och passagerare. Bland dem som figurerat fanns ålänningarna **Jan-Tore Thörnroos**, befälhavare, **Per Nyberg**, kryssningsvärd och **Glenn Karlsson**, kock.

–Viking Line fyller hela 50 år i år och en andra säsong av

"Färjan" är ett utmärkt sätt att starta firandet. Serien har visat upp en fantastisk arbetsplats som vi alla är stolta över och nu ser vi fram emot att låta svenska folket lära känna fler personer ur vår duktiga personal. Och för den största stjärnan av dem alla, Cinderella, ser 2009 ut att bli ytterligare ett framgångsår, säger **Jan Kårström**, vd för Viking Line Skandinavien, i ett pressmeddelande.

Stort intresse

Ökade passagerarsiffror och ett ökande intresse av Viking Cinderella som arbetsplats är

två argument som ger en fortsättning av dokusåpan "Färjan" i Kanal 5. Efter några avsnitt i tv lämnades inte mindre än 400 arbetsansökningar in. Samtidigt noterade Cinderella det högsta antalet passagerare hittills för oktober månad med 98.200 resande.

Över fyra miljoner svenskar uppgetts ha följt första säsongen. Den andra börjar spelas in nu i januari och ansvarig för produktionen är bolaget Stockholm-Köpenhamn.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

I tv igen. Viking Cinderella blir åter spelplats för dokusåpan "Färjan". Foto: ERKKI SANTAMALA

Självriskén har stigit rejält

Men landskapet sparar 80.000 euro om året

Landskapets självrisk vid en brand i självstyrelsegården har höjts från 85.000 euro till två miljoner. Samtidigt minskar försäkringskostnaderna från 100.000 till 20.000 euro per år för landskapets fastigheter med ett sammanlagt värde på 162 miljoner.

Landskapet sänker sina försäkringsutgifter genom att brandförsäkra endast de fastigheter som man värderar till minst 2 miljoner euro inklusive inredning och utrustning. Tidigare betalade landskapet försäkringspremier på cirka 100.000 per år till Ålands Ömsesidiga. Med den nya försäkringsnivån betalar man bara 20.000 euro för byggnader med ett totalt försäkringsvärde på 162 miljoner. De 80.000 euro som landskapet sparar per år överförs till utjämningsfonden.

Kan löna sig

Det system som landskapet nu går in för liknar det som staten har för sina fastigheter. Det kan löna sig även om man beslutar att betala eventuella brandskador på upp till två miljoner fullt ut, konstaterar **Göran Frantzén**, chef på landskapets byggnadsbyrå. –Är man tillräckligt stor och fördelar risken kan det vara förmånligt. Fastighetsägare med enskilda byggnader lever med en större risk. Självriskén var tidigare knappt 85.000 euro.

–Under min tid kan jag inte påminna mig om att någon försäkring utfallit. Även den tidigare självriskén gjorde att små skador inte berättigade till ersättning. Att självriskén nu blir 23 gånger högre kan låta dramatiskt på pappret, men: –En brand skall vara mycket omfattande innan man uppnår skador på två miljoner, säger Frantzén.

S-gården toppar listan

Vilka byggnader är det då som ingår i den trimmade försäkringen? Den största anläggningen är självstyrelsegården, som har ett dagsvärde på 28,5 miljoner. Sedan följer många av landskapet skolor: Yrkesskolan är värd 23 miljoner. Ålands lyceum och handels-

Självrisk:
2.000.000

Högst på listan. Självstyrelsegården är landskapets dyraste fastighet, med ett försäkringsvärde på drygt 28 miljoner. Om det drabbas av brand har landskapet en självrisk på två miljoner euro. Bilden är ett montage. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

skolan värderas till 17 miljoner. Och hotell- och restaurangskolan skulle kosta drygt 9 miljoner att bygga upp från grunden. Andra försäkringsvärderingar: Sjömansskolan inklusive sjösäkerhetscentret (knappt 16 miljoner). Högskolan södra, alltså gamla navigationsskolan (10 miljoner), högskolan norra (9,5 miljoner), och Ålands museum (9,5 miljoner). Post- och tullhuset i Eckerö värderas till 2,7 miljoner. Men försäkringen gäller enbart huvudbyggnaden. Flyglarna räknas som egna objekt och når inte upp till tvåmiljonersgränsen. Samma sak gäller på folkhög-

skolan i Finström där den nya skolbyggnaden värderas till 2,3 miljoner. På naturbruksskolan i Jomala har den nya skolbyggnaden värderats till 4,1 miljoner, och internatet till drygt 2 miljoner. På försäkringslistan finns också polishuset (3,7 miljoner), Möckelö verkstad (2,4 miljoner), motorfordonsbyrån (2,8 miljoner), Ribacka i Sund (3,3 miljoner), Guttorps fiskodling (5,4 miljoner), oljelagret vid Ålands kraftverk (2,5 miljoner för cisternen plus bränslet). Bergsskyddet under stads-husbacken ägs gemensamt med staden och staten. Landskapets försäkringsandel är fyra miljoner.

Däremot saknas ett kulturhistoriskt värdefull byggnadsverk som Kastelholms slott på försäkringslistan. –Värdet av de enskilda delarna understiger två miljoner, konstaterar Göran Frantzén. Då talar han om vad det skulle kosta att bygga upp en kopia av en slottsbyggnad som förstörts. –Den känslomässiga förlusten är inte möjlig att värdera. Allhallen i Eckerö och kongress- och kulturhuset Alandica finns inte heller med på försäkringslistan. Driftsbolagen som driver dem betalar försäkrarna.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Försäkringstoppen	
Summan anger miljoner euro	
Självstyrelsegården	28,5
Yrkesskolan	23
Ålands lyceum/handelsskolan	17
Sjömansskolan/sjösäkerhetscentret	16
Hotell- och restaurangskolan	9
Högskolan södra	10
Högskolan norra	9,5
Ålands museum	9,5
Guttorps fiskodling	5,4
Naturbruksskolan	4,1
Naturbruksskolan internatet	2
Polishuset	3,7
Ribacka	3,3
Motorfordonsbyrån	2,8
Post- och tullhuset (Enbart huvudbyggnaden)	2,7
Möckelö verkstad	2,4
Folkhögskolan (Enbart huvudbyggnaden)	2,3

Mystisk smäll var troligen sprängning

En ordentlig smäll och vibrationer hördes i Mariehamn och stadens närhet i går på eftermiddagen. Troligen var det dock en sprängning i grustäkten i Jomala Vestansunda som orsakade ljudet. –Det verkar ju stämma med tidpunkten och visst kan det uppstå sådana fenomen, säger Erik Rosenberg vid Firma Rolf Widman.

Det var vid 16-tiden i går som en ordentlig smäll skakade Nya Ålands tidningshus i Dalbo. Efterhand visade det

sig att smällen hörts och känts tydligt även på andra platser i närheten, bland annat i Jomala. Både Seismologiska avdelningen vid Helsingfors universitet och Svenska nationella seismiska nätverket vid Uppsala universitet hade registrerat smällen på Åland på sina hemsidor, där de registrerar jordbävningar och explosioner. Ingen av instanserna gav dock någon ytterligare information och varken åländsk polis, sjöbevakning eller flygledning kunde ge svar på vad som orsakat den mystiska smällen.

Det troligaste förklaringen visar sig dock vara något så vardagligt som en sprängning in Firma Rolf Widmans grustäkt i Jomala Vestansunda. Tiden för deras sprängning överensstämmer med tiden för när smällen hördes. Erik Rosenberg och hans kollegor har dock ingen exakt förklaring till varför sprängningen hörts så långt. Rosenberg har inget minne av att tidigare sprängningar hörts runtom i landskapet och sprängningar av det här slaget utförs ungefär var tredje månad.

–Det var inget speciellt med den här laddningen och vi märkte inget annorlunda fast vi stod i närheten. Men ibland kan det uppstå så kallade lufthål, att effekten går mer upp i luften istället för att gå ner i marken så det bildas en tryckvåg. Det kan vara sprickor och luftfickor i berget. Sedan kanske vinden förde ljudet med sig, säger Erik Rosenberg, som berättar att i Finström Ämnäs verkar ingen har hört smällen.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Registrerade ordentlig smäll. Både Seismologiska avdelningen vid Helsingfors universitet och Svenska nationella seismiska nätverket vid Uppsala universitet har registrerat gårdagens smäll på Åland på sina hemsidor, där de automatiskt registrerar jordbävningar och explosioner. Bild från Helsingfors universitets hemsida

Belgard och Nedgard ligger sida vid sida i Västerhamn.
Foto: MALIN SVEGEMO

Nedgard och Belgard upplagda

■Två av Rettig Group Ltd Bores fartyg, Nedgard och Belgard, ligger upplagda i Mariehamn tills vidare.

Företag som anlitat fartygen för transporter, främst mellan Finland och kontinenten, har inte kommit igång efter julhelgerna, säger **Kim Wasström** på rederiet.

–Marknadsläget är ganska lugnt.

22 fartyg ingår i Rettig Group Ltd Bores flotta.

–De andra båtarna hankar sig fram.

Nu har man genomfört reparationer i Nådendal och gjort mellanbesiktning för både Nedgard och Belgard. (pd)

Man över kaj i Kapellskär

■En man körde i går över kajen i Kapellskär med en personbil och drunknade.

Efter ett stort räddningspådrag lyckades dykare få upp mannen från ett djup som enligt TV4 nyheterna var på 8 till 10 meter.

Mannen fördes omedelbart till Huddinge Sjukhus men hans liv gick inte att rädda.

Enligt vittnesmål körde mannen omkring i cirklar på hamnområdet innan han forcerade en metallgrind och körde ner i sjön.

Den omkomne bilföraren vid Kapellskärs färjeläge var en 40-årig svensk man bosatt i Norrtälje, meddelades det sent på eftermiddagen. (tt-s)

Vill köpa mark av församlingen

■**SALTVIK.** Kommunen vill köpa mer mark av Saltviks församling och kommer att skriva ett brev i frågan. Det beslöt kommunstyrelsen på sitt senaste möte.

–Vi har en kommitté som reder ut var det finns lämplig mark att köpa och använda för kommunala bostadstomter. Vi har snart slut på de befintliga, säger kommundirektör **Kerstin Alm**.

Det aktuella området är cirka 4,5 hektar och ligger i Kvarnbo. (ab)

■**Sjöboviken Ab** är ett bolag bildat i Geta av **Hans Mikael Kraft**. Bolaget kan idka konsultverksamhet inom områdena ekonomi, marknadsföring och management samt erbjuda turism- och rekreationstjänster. Aktiekapitalet är 2.500 euro.

Ljudexperts utredning är klar

Inget buller från Båtskärsmöllorna

Vind och brusande vatten är allt som hörs i närheten av vindkraftverken i Nyhamnsarkipelagen, det konstateras i en ny rapport.

–Vad var det vi sade, inget hörs från möllorna, säger en nöjd **Henrik Lindqvist**.

Under år 2008 gjordes regelbundna mätningar av ljudnivåerna invid vindkraftverken på Båtskären. Därför har nu byggnadsnämnden i Lemland konstaterat att Leovind ab fullföljt kravet på ljudmätningar och beslutat att mätningarna kan avslutas.

Det här informerar ägarbolaget Leovind om ett i pressmeddelande.

Svenskt företag

Ljudmätningar har utförts fyra gånger under år 2008, en gång per årstid, av det svenska företaget Akustikbyrån.

I sin rapport berättar företaget att ljudnivåmätningar har utförts bredvid vindkraftverken och sedan vid bostäderna på Yttre Pungö och Nyhamn, med olika vindhastigheter och effekttuttag.

Sett som helhet varierar ljudnivåerna mellan 37 och 56 dBA (se faktaruta).

Ingen hör dem

I sammanfattningen står att: ”Uppmätta ljudnivåer domineras helt av bidrag från vind och vattenbrus. Ljudnivån från vindbrus är proportionellt mot vindhastigheten medan vågbruset mera beror på hur länge det blåst samt riktningen. Subjektivt har inte något buller från vindkraftverken uppfattats vid bostäderna vid något av mätstillfällena. Vi har också frågat fastighetsägarna på Pungö och Nyhamn för att höra om det finns några tillfällen när verken kan höras men deras uppfattning är också att verken inte hörs.”

–Vi är mycket nöjda med resultatet. Det är många som varit ut till möllorna som konstaterat samma sak, att de inte hörs. Och det är ju precis vad vi hävdade hela tiden, men det var en het debatt om detta förut, säger **Henrik Lindqvist** projektledare och vd för Ålands vindenergi.

Kan bli fler

Ålands vindenergi har redan nästa projekt färdig. Det

Bullrar inte. Vindkraftverken i Nyhamnsarkipelagen stör inte fastighetsägarna på Nyhamn och Pungö. Och ljuden kring möllorna kan inte uppfattas som buller, det konstateras efter ett års ljudmätningar.
Arkivfoto: JONAS EDSVIK

handlar om en vindkraftspark på 6-8 kraftverk vid Långnabba i Eckerö Torp. Det är finansieringen som avgör om det blir byggstart, i så fall kan parken stå klar försommaren 2010.

Sedan 1999 beviljas inte investeringsstöd för byggandet av vindkraftverk på Åland. Istället väntar man nu på ett nytt rikssystem, det så kallade Feed in-systemet, där staten går in och garanterar ett visst elpris till producenterna.

–I dag går elpriset upp och ner från en timme till en annan. I en så osäker situation vågar vi inte satsa på ett stort projekt som Långnabba. I väntan på Feed in så har vi från landskapet blivit lovade räntestöd och väntar besked inom en månad, säger **Henrik Lindqvist**.

Efter Långnabba skulle 40 procent av Ålands energibehov täckas av vindenergi. Skulle även Ålands elandelslags genomföra sina planerade vindkraftprojekt skulle 70-80 procent av behovet fyllas med vindkraft, enligt **Henrik Lindqvist**.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax

Fakta/Ljudmätningar vid Båtskärsmöllorna

■Ljudmätningarna utfördes den 31 januari, 16 juni, 3 september och 7 november 2008 på Nyhamn och Yttre Pungö av **Torgny Hållstrand** från Akustikbyrån Ab.

■Den 31 januari utfördes mätningar mellan klockan 14.20 och 15.26. Ljudnivåerna varierade mellan 46-47dBA, vindhastigheten mellan 5,5 och 8,5 meter per sekund, och effekttuttaget mellan 0 och 623 kWh.

■Den 16 juni utfördes mätningar mellan klockan 9.03 och 11.43. Ljudnivåerna varierade mellan 37-45 dBA, vindhastigheten mellan 5,8 och 8,5 och effekttuttaget mellan 0 och 655.

■Den 3 september utfördes mätningar mellan klockan 14.26 och 15.28. Ljudnivåerna va-

rierade mellan 55-56, vindhastigheten mellan 15-18 och effekttuttaget mellan 0 och 13,8.

■Den 7 november utfördes mätningar mellan klockan 14.40 och 15.40. Ljudnivåerna varierade mellan 46-47 dBA, vindhastigheten mellan 10-11, effekttuttagen mellan 0 och 860.

■Mätningar gjordes även när alla möllor stod stilla, därav effekttuttag 0. Bakgrundsljudnivån konstaterades vara den samma som när alla sex möllor är i drift.

■Mätmetoden som använts är i tillämpliga delar utförda enligt ”metod för immissionsmätning av externt industribuller” enligt svenska Naturvårdsverket regler. (ab)

Källa: Rapport från Akustikbyrån gällande Båtskärs vindmöllor

Decibel och buller

■Buller är önskat ljud. Ljudets intensitet (ljudstyrkan) mäts i decibel, dB.

Decibelskalan är logaritmisk, vilket innebär att en ökning av ljudnivån med tre decibel motsvarar en fördubbling av ljudintensiteten.

■Ett normalt samtal har exempelvis en ljudnivå på omkring 65 dB medan en person som skriker ofta ligger på omkring 80 dB.

Skillnaden är bara 15 dB, men skrikandets intensitet är ändå 30 gånger så hög.

■För att ta hänsyn till att människans öra är olika känsligt för olika frekvenser brukar man mäta ljudstyrkan i en anpassad enhet som förkortas dBA.

■Det är inte bara ljudstyrkan som avgör om buller är farligt, utan även hur länge man utsätts för ljudet.

■En undersökning av buller kom fram till att de genomsnittliga bullernivåerna på daghem låg över 85 dB.Under ett framförande av ”Svansjön” uppmätte man att dirigenten exponerades för 88 dB. Natklubbspersonal kan exponeras för upp till 100 dB.

Källa: Europeiska arbetsmiljöbyrån

Skärgårdsbok och fotboll på finska

IFK Mariehamn, taxfree, kultur och språkbad finns bland de totalt 177 mediaträffar för sökordet Åland i finskspråkiga media i Finland under november 2008.

Det visar Ålandskonto- rets pressöversikt.

Bland det som väckte intresse i finsk media återfinns IFK Mariehamns avgående spelare och nyförvärv, en närapå kollision mellan två utländska handelsfartyg på Ålands hav och ändrade mängder för införsel av skattefria varor från Åland och från utomeuropeiska länder.

Både Turun Sanomat och Kaleva satsade på egna artiklar om tullformaliteter i handeln mellan Åland och riket och hur

de kan underlättas i april 2010, om Finland får genom sitt krav i Bryssel.

Den komplettering av självstyrelselagen som föreslås och som skulle ge Åland talerätt i EG-domstolen uppmärksammades genom tre notiser.

Språkbad på ÅCS

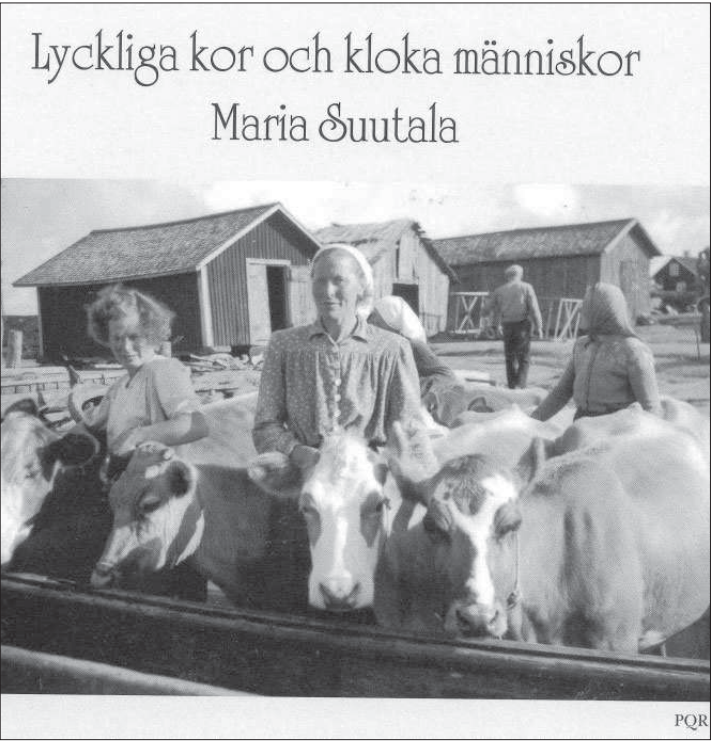
Med anledning av svenska dagen hade tidningen Keskipohjanmaa intervjuatsjuksköterskan **Kaija Ojanperä** från Karleby, som hade arbetat i tre veckor på intensivavdelningen på Ålands centralsjukhus för att förbättra sina kunskaper i svenska.

Tiden beskrev hon som givande men tung. Det hade tagit en stund att komma in i den åländska dialekten, men hon hade tappert utnyttjat tillfället

att sköta sina ärenden på svenska också under sin fritid.

Andra ämnen som nämndes i finska media var boken ”Lyckliga kor och kloka människor” av **Maria Suutala**, en bok som baserar sig på intervjuer med ålänningar, Nationalteaterns uppsättning av pjäsen Krigsturisterna, om några stockholmares nöjesresa till krigsscener i Bomarsund, samt Ålands Bryggeris julöl Stallhagen julbock som fick högsta poäng i lltalehtis test.(ab)

Ny bok. Lyckliga kor och kloka människor av Maria Suutala, en bok som baserar sig på intervjuer med ålänningar, förde landskapet över nyhetströskeln i riket. Pämbild av boken

Kom ihåg

■ ■ **ABF-Åland:** ”Förutseende i trafiken”. Din rätt till säker trafik. Kurs i Röda Korsgårdens matsal två måndagar 19.1 och 26.1 kl.18.30. Kursen riktar sig både till bilister och till den lätta trafiken. Kursen är avgiftsfri. Välkomna med och repetera trafikregler samt höra om nya förordningar och få svar på dina frågor. Anm. Till ABF-Åland före senast fredag 16.1 tel 16707 eller 040588 8995.

■ ■ **Amnesty Ålandsgruppen:** Möte på Stadsbiblioteket onsdag 14.1 kl 18.00. Välkommen!

■ ■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga inleds för våren söndag 18.1 kl 17.00-19.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassången är cirka 45 minuter. Det finns plats för nya deltagare. Frågor och nyanmälän riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, GSM 04575483818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax. Välkommen.

■ ■ **DUV:** Fritidsverksamhet startar denna vecka. Uncan måndagar 17.30-20.30, bowling tisdagar 16-17, innebandy onsdagar 19-20, simning i Mariebad söndag kl 15-16. OBS! Folkdansen startar nästa vecka onsdag 21.1 kl 19-20.30. Något du funderar över ring kansliet tel 527371/527373.

■ ■ **Eckerö marthaförening:** Årsmöte onsdag 21.1 kl 13.00 i Ekergården. Stadgeenliga förhandlingar.

■ ■ **Evangeliföreningens Ålandskrets:** Sv. Luth. Evangeliföreningens ”ledningsgrupp” besöker Åland 15-16.1. Tema: Tillsammans i Herrens tjänst. Torsdag 15.1 kl 19.00 i församlingsstugan i Vårdö. Fredag 16.1 kl 18.00 i Luthergården i Mariehamn. Predikan, sång och servering. Alla varmt välkomna.

■ ■ **Finströms kammarkör:** Nostalgiträff hos Lillemor och Uffe på Tvärgränd 6, onsdag 14.1 kl 18.30. För alla gamla sångare i kören.

■ ■ **Folkhälsan i Eckerö:** Motionsdansen börjar på Ekeborg fredag 16.1 kl 19.30. Bugg en halv timme före kl 19.00.

■ ■ **Folkhälsan i Mariehamn:** Hjärtfriskträning. Motionsgymnastiken med Karl-Erik Smulter startar torsdag 15.1 kl18.00 i Ålands lyceums gymnastiksal. Ingen anmälan behövs. Alla är välkomna!

■ ■ **Folkhälsan i Saltvik:** Nia Playshop lördag 17.1 kl 10.00- 13.00 i Ödkarbyhallen. Nia passar alla - oavsett ålder och kondition. Klä dig i mjuka kläder, vi dansar barfota. Ta med frukt och eller smörgås och ordentligt med vatten. Instruktor;

Beatrice Nordling. Pris: 15 euro/ icke medl. 10 euro/medl. Anmälningar på plats eller till Eva Helling tel 0407643080 e:post emdal.gard@aland.net

■ ■ **Godby Rotaryklubb:** Veckomöte torsdag 15.1 kl 17.30 på Hotel- och restaurangskolan. Program; Jens Polviander.

■ ■ **Hammarlands marthaförening:** Lördag 17.1 tar vi en dag på stan. Vi samlas kl 12.00 vid Fäktargubben och går sen till museet och ser en handarbetsutställning m.m.

■ ■ **Mariehamns församling:** Barnmusikverksamheten startar för terminen vecka 3. Babymusik för famnbabysar (ca 0-1 år) tisdagar kl 10-11.30. Babymusik för gående småbarn (ca 1-3 år) tisdag kl 11.45-12.15. Klapp och klang för ca 3-6-åringar torsdagar kl 17.45-18.30. Alla grupper i St Mårten i Ströndnäs. Välkomna!

■ ■ **Mariehamns pensionärsförening:** ”Bokträffen” torsdag 15.1 kl 14.00 i Röda Korsgården. Att läsa: Afrikanen av J. M. G. Le Clézio. Nya och gamla deltagare välkomna!

■ ■ **Norra Ålands pensionärer:** Danscafé med allsång i Breidablick onsdag 28.1 kl 13.30. Lotteri. Eckerö pensionärsförenings och Mariehamns pensionärsförenings medlemmar samt gästande pensionärer är välkomna. Anmälan till: NÅP 04573430154 (Christer L.) senast 26.1 kl 16.00. Inträde inkl. kaffe med bröd 10 euro.

■ ■ **Ålands hörsselförening:** Kom ihåg att anmäla dig till kursen i betonggjutning senast på torsdag 15.1 till Handicampen tel. 527360. Kursen, som vänder sig till hörsselföreningens medlemmar och arrangeras i samarbete med Ålands bildningsförbund, äger rum söndag 18.1 kl 11-15 och onsdag 21.1 kl 18-20 i Björnsby skola.

■ ■ **Ålands kenneldistrikt:** Kom ihåg att anmäla till ögonlysning och patellaundersökningen lördag 17.1. Anmälningar till: Lillevi Hagberg, tfn 328530, helst kvällar.

■ ■ **Ålands köpmannaförening:** Medlemsmötet i januari framflyttat till tisdag 20.1 kl 19.00 Tema: ”Färg och inredning i butik” (prel. plats: Färghuset/Möckelö). Se info om lokal på www.akf.ax eller ring kansliet på tel: 13650.

■ ■ **Ålands synskadade:** Utbildning av syntolkar inom olika intresseområden såsom idrott, teater, film, konstutställningar mm under veckoslutet 28.2.-1.3. i Mariehamn. Kursen är avgiftsfri. De som genomgår kursen skall kunna fungera som syntolkar för föreningen. Anmälan senast 26.1 till vice ordförande Börje Troberg telefon 04575300977 eller e-post alands.synskadade@aland.net

Vi bryter denna sändning...

Midnatt någon gång mellan jul och nyår förra året. Fem sjömil väster om hamnstaden Rockingham i västra Australien ligger det ett populärt dykmål som kallas The Green Wall och är ett litet korallrev, rätt ovanligt så här långt ner på kusten. Det gör att allt marint liv i närheten dras dit och revet formligen svämmar över av fisk i alla regnbågens färger.

Dhufish på femtio kilo eller mer simmar långsamt omkring i små grupper och dammsuger revet på småfisk. Neonfärgad Kingfish pilar in och ut ur undervattensgrottor medan blå hummer och krabbor kravlar över sandbotten på jakt efter de få smulor som rovfisken lämnat efter sig.

Nu vid midnatt skall revets innevånare egentligen sova men just denna natt är det fullmåne och det är liv och rörelse, nästan som på dagen.

Plötslig stannar all fisk upp och liksom vädrar för att i nästa sekund göra helt om och försvinna som i ett trollslag. Revet verkar plötsligt öde och livlöst.

Sekunderna senare när en jättelik skugga drar över sandbotten för att försvinna lika snabbt som den dykt upp. Efter några minuter vågar den morskaste molusken sticka ut en antenn för att se om kusten är klar och snart pulserar korallrevet av liv igen som om inget hade hänt.

Juldagsmorgon och 51-årige **Brian Guest** stänger dörren till sin sjukgymnast bakom sig. Han trycker tummarna trevande mot korsryggen och grinar mot solen.

Tre behandlingar har gett honom tillräckligt med rörlighet tillbaka för att han skall överväga att tillbringa resten av dagen med sin favoritsysselsättning - snorkling efter krabba. Brian halar fram mobiltelefonen och ringer sin son **Daniel** samtidigt som han sätter nycklarna i Landroverns tändlås.

Längst ner i Statens allra södraste hörn ligger staden Albany. Varandes belägen vid havet har Albanybornas utkomst alltid varit beroende av havets nycker och i över 150 år jagades det dessutom val här. Främst knölval och kaskelot harpunerades i stora mängder men även en och annan

blåval fick sätta livet till för att sedan släpas upp på land med hjälp av kraftiga vinschar. Där snittades kropparna sedan med hjälp av rakbladsvassa späckknivar och skinnet drogs slutligen av det ångande köttet som stora bananskal.

Det mesta togs till vara men rens och blod hamnade ju i vattnet och där hade lömska middagsgäster blivit fena på att vänta tålmodigt. Valstationen var operativ ända in på sjuttio-talet då stigande bunkerpriser och de allt sällsyntare valarna satte stopp för verksamheten.

Hajarna i området – främst vithaj – hade vant sig vid att enorma mängder inälvor, späck och blod vräktes i havet. Stammen växte sig stark och hajarna ovanligt stora, även med australienska mått mått. Sen då – och plötsligt – drogs pluggen ur och all mat försvann.

Hajarna fortsatte att cirkulera irriterat men hamnbassängerna förblev tomma. Uthungrade likt Colosseums lejon i antikens Rom började hajarna då att utöka sitt revir och det visade sig att de dessutom hade tappat något av sin naturliga försiktighet runt människan. Långsamt sökte sig vissa av de enorma fiskarna norrut.

Brian och hans son Daniel hade tidigare sagt adjö till hustrun, parkerat Landrovern på sandstranden och låg nu och guppade i dyningarna ett femtiotal meter från land. De stirrade intensivt ner i vattnet genom cyklopen för att urskilja de väl kamouflerade krabborna mot den gråblå botten och med sig har de en signalgul samlingsbag med flytkuddar, mätidon för att inte komma

■ **Politics kandidatexamen** har inom samhälls- och vårdvetenskapliga fakulteten vid Åbo akademi avlagts av **Lenita Björklund**, Mariehamn.

■ **Inger Danielsson** som varit städerska på landskapsregeringen i över 20 år får Ålands självstyrelses minnesmedalj 1972.

Livsfarlig. Hajen i fråga sågs senare simma ut mot öppna havet. Stränderna var stängda i tre dagar.

iland med olaglig fångst samt ett långt spjut.

Det är numera förbjudet att ljustra krabbor och det trubbiga spjutet används istället för att pressa krabban mot botten medan man hugger den över ryggen tillräckligt snabbt för att få fingrarna med sig hem. Rätt utfört räcker ett djupt andetag för att ta sig ner, fånga den hala rackaren, mäta den, stoppa den i säcken och slutligen frustande komma upp till ytan igen.

Brian och Daniel har gjort detta under många krabbsäsonger och säcken börjar bli välfylld allteftersom strömmen långsamt drivit dem ut från de relativt grunda vattnen till där botten plösligt försvinner och vattnet blir alldeles svart.

På tjugofem meters djup simmar en stor vithaj i stora cirklar vid foten till det grundare strandvattnet. Bottnen viker här skarpt uppåt på ett sätt som inte passar hajen som föredrar de kalla djupen.

Något har dock fått den att avbryta sin kurs norrut. Hajens känsligaste signalsystem – laterallinjesensoreerna – har lyst upp och fått hajen att börja cirkulera, det är ännu allt för tidigt för att hajen skall se något i det grumliga vattnet och den enda lukt som känns är den av krabba – inte hajens favoritbyte. Men där är ändå ...någonting, någonstans.

Plötsligt ändras havets lugna rytm och hajen rycker till. Vad än detta ”något” är så finns det däruppe – något plaskar som en skadad fisk eller ett sjölejon.

Kraftiga svep med den halvmåneformade stjärtfenan driver den tusen kilo tunga hajen uppåt med våldsamt fart.

”Har vi så det räcker tror du?” frågar Daniel sin far. ”Det börjar bli sent”. Brian skall just

till att svara när måsarna som döttills simmar runt dem i hopp om en godbit plötsligt tar till våders med ett vilt skränande. Han ser sig om samtidigt som en tryckvåg verkar få vattenytan att bukta uppåt.

Brian börjar känna sig illa till mods och tycker med ens att hans fötter känns väldigt utsatta långt där nere i mörkret. Han spottar i cyklopet och gnider runt saliven för att ta en titt under sig.

I samma ögonblick som Brian blinkat saltvattnet ur ögon fylls hela han värld av en jättelik framrusande mun fylld av rakbladsvassa tänder. Vithajens nos träffar honom mitt i bröstet med kraften hos en stridsvagn och berövar honom all kraft. Med vilt uppspärade ögon frustar han ut en kaskad av spyor och blod genom snorkeln som landar på vattnet med ett skarpt smattrande allt medan vithajens malande käkar biter vilt in i Brians höfter och mage.

Med några våldsamma huvudskakningar har hajen arbetat sig ner igenom muskler, tarmar och ben och färgar hela havet blodrött. Delar av våtdräkt och annat börjar sakta att driva med strömmen bort från land och med ett våldsamt slag av den jättelika stjärten är hajen plötsligt försvunnen.

Daniel – svårt chockad – lyckas simma till land där han sjunker ner invid Landroverns framhjul som en enda vilt skakande massa. Så småningom börjar sirener ljuda.

Attacken på Brian Guest skedde under julhelgen och har rapporterats om i The Rockingham Weekend Courier samt The West Australian.

Brian Guest var en välkänd profil i staden. De närmast sörjande är Mrs Guest samt hennes tre söner.

demonstrerar förslagen som lyser upp skrov och master med energieffektiv modern teknik i ett glödande ljus, som inte bländar, inför 150-års jubileet.

VERNISSAGE
■ ■ **Ålands Sjöfartsmuseum kl 19.00.** ”Från stapelbädd till sjösättning – Konsten att bygga ett skepp”. Utställningen öppnas av Leo Löthman.

ÖPPET HUS
■ ■ **Fabriksgratan 4 kl 18.00-21.00.** Ålands Slöjd och Konsthantverk, Bild- och Formskolan och Ålands Konstförening under samma tak.
□ Prova på verksamhet i grafikverkstaden med Tiina Barck och Kirsí Strand.
□ Barnen får måla och pyssla.
□ Dansskolan håller dörrarna öppna fram till 20.15.

ABF

Välkomna med på ABF-kurser:

ABF

FÖRUTSEENDE I TRAFIKEN, din rätt till säker trafik

Två måndagskvällar 19.1 och 26.1 kl.18.30 i Röda korsgården.

Kursledare Harry Karlsson.

Kursen riktar sig både till bilister och till lätta trafiken.

Anm. till ABF-Åland tel. 16707 senast 16.1.

Kurs i

FÖRENINGSKUNSKAP och MÖTESTEKNIK

I Blå teatern, Ålandsv.55, två torsdagskvällar 5.2 och 12.2.

Kursledare Kurt Gustavsson.

Anm. och förfr. till ABF-Åland tel. 16707.

ABF

ABF

www.nyan.ax

Gammeldanskurs i Godby

Lärare: Britt Lundberg-Skantzze och Johan Skantzze

Plats: Källbo skola, Godby

Tid: tisdagar 27.1-3.3 kl 19.00-20.30

OBS! Fel tider i Medis katalog!

Vi lär oss vals, schottis och polka, samt några gillesdanser. Inga förkunskaper behövs. Lämpliga dansskor med bra glid som inte ger svarta märken på golvet. Anmälningar gärna parvis.

Anmälningar via webben eller per telefon till Medis kansli 531620

OBS! Kommunkotorna gäller bara Jomala och Geta, inga begränsningar för andra kommuner.

Medis

Medborgarinstitutet

Kiki Alberius-Forsman
Epost: kiki@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn
ZACHARIAS

Vi firar 1-15 år

Nelly Sjölund i Lemland fyller 2 år i dag den 14 januari. Hon gratuleras av mamma, pappa och syskonen.

William Törnqvist i Jomala Överby fyller 3 år i dag den 14 januari. William får massor av grattiskramar från Sarah, mamma och pappa.

Leve kärleken

I dag, onsdagen den 14 januari, firar detta par silverbröllop, det vill säga 25-årig bröllopsdag. Det är Åke och Rigmor Henriksson, född Andersson, i Föglö Sonboda. De gifte sig i Maria Magdalena kyrka i Föglö den 14 januari 1984. Tärna var äldsta dottern Linda. Rigmor och Åke gratuleras av döttrarna Linda, Caroline och Sara.

Foto: PRIVAT

Den 1 januari klockan 13.14 föddes Katya-Linn Johansdottir Rosbäck på VCS. Hon vägde 3.980 gram och var 52 cm lång. Storasyster heter Andrea och är 2,5 år. Storebror Julle, 15 år, saknas på bilden. Mamma och pappa heter Linda Rosbäck och Johan Holm-Rosbäck. Familjen är bosatt i Molpe, Finland. Johan är bördig från Åland.

Foto: PRIVAT

Fick klappar från Åland. Tre syskon i Snipiskes har just fått var sitt paket av den åländske tomten.

Foto: PRIVAT

Jultomten kom till Litauen

– från Åland med över två tusen julklappar

Att få sprida glädje är en av de mest fantastiska saker som man kan göra i sitt liv. Den senaste julkappsinsamlingen blev ännu en gång en bekräftelse på att ryktet om ålänningarnas givmildhet, omtanke och välvilja är sant.

Det skriver Justina Donielaite i Litauen.

Just före Lucia hade ålänningar lämnat in 2.224 julpaket till Emmaus Åland. Alla av dem packades in i större kartonger med hjälp av Emmaus personal och frivilliga och skickades iväg till socialt utsatta barn och familjer i Litauen.

Fast det är sjätte året i rad som Emmaus Åland ordnar en julkappsinsamling blir mottagarna lika överraskade och glada varje gång.

Till skyddshem

När hjälpsändningen kom fram i mitten av december delades kartonger med julklapparna ut till åtta kvinnoorganisationer och två dagcenter för skolbarn i Anyksciai trakten samt flera organisationer i huvudstaden Vilnius – centret för kvinnor och barn Nendre, skyddshemmet för människohandelsoffer samt dagcentret för barn med psykiska störningar.

De i sin tur såg till att klapparna nådde fram till så många barn och behövande familjer som möjligt.

Jag själv följde med två tje-

jer från centret Nendre och delade ut julklappar i den fattiga stadsdelen Snipiskes i Vilnius där många hus saknar rinnande vatten och avlopp.

Vi hade fått en lista över marginaliserade familjer från kommunen och gick från hus till hus och knackade på. Som tur var hade jullovet börjat och de flesta barnen var hemma.

Blygsamt och nyfiktet tog de emot julklappar med hälsningar från den åländska tomten. Några kunde knappt stå stilla tills vi tog farväl för att springa in i det djupaste hörnet och utforska paketet. Andra gånger fick vi inte träffa några barn alls utan möttes av det tråkiga beskedet att familjen blivit vräkt och barnen hamnat på barnhem.

Till äldre

Nytt var initiativet att samla in julpaket till äldre ensamstående människor i Litauen. Kvinnoklubben Devyndarbe i Vilnius som delade ut klapparna till äldre berättade att det kom som en stor överraskning för fattiga pensionärer som knappt har råd till hyra och mat.

Gåvan kändes ännu större när de fick sällskap och möjlighet att berätta om sitt liv och sorgen över att förlora sina makar, barn och hälsa. Att någon på Åland tänkte på dem och skickade en fin duk, kopp,

Nytt bland äldre. För första gången delades de åländska gåvorna också ut bland äldre. Här får Anushka-Ana Jemelina, född 1916, ett paket.

Foto: PRIVAT

tröja och ett paket kaffe eller te upplevdes som en efterlängtat ljusstråle i mörkret.

Detta skriver projektledare Justina Donielaite vid Emmaus Åland. (ka-f)

Ny vd för Lantbruk

Ekonomie magister **Tom Fagerlund** har utsetts till ny verkställande direktör för Ab Lantbruk, det berättar styrelsen i ett pressmeddelande.

Fagerlund, ursprungligen från Houtskär, valdes av styrelsen den 9 januari och tillträder den 1 februari. Han tar över efter den mångåriga vd:n **Sture Blomqvist** som

även fortsättningsvis kommer att jobba för bolaget.

Enligt pressmeddelandet har Tom Fagerlund "mångaårig erfarenhet av affärsutveckling, försäljning och

marknadsföring i inhemska och utländska bolag och kommer närmast från en tjänst som logistikchef för Sverige, Finland och Baltikum på Esselte." (ab)

Ny på Åland
☆☆☆

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Akademiker borde formulera sig mera begripligt. Många är låsta i specialiseringen och fast i jargongen.

MERETE MAZZARELLA, författare och docent, i tidningen Yliopisto.

Många delar Tamars öde

Biblisk pjäs med aktuellt tema ges i S:t Mårtens kyrka

–Det finns massor med kvinnor – och män med för den delen – som utträttar storverk men som aldrig får någon uppmärksamhet.

Det säger Marina Motaleff som tillsammans med Marjorita Huldén ger föreställningen ”Tamar” i S:t Mårtens kyrka i Mariehamn på söndag.

Tamar är en av kvinnorna i Gamla testamentet, inte en av de mest kända, inte en som de flesta omedelbart minns.

–Hon är inte den som gör stora rubriker i tidningarna eller blir en legend på grund av sin oemotståndliga skönhet eller förmåga att intrigera eller väcka uppmärksamhet, skriver man i presentationen av pjäsen.

Men Tamar är just en av dessa kvinnor i världen som gjort och gör stordåd ”utan rubriker eller ens ett tack alla gånger”.

Söner gav status

Liksom många av Gamla testamentets kvinnor var Tamars livsuppgift att föda söner till mannens familj. Hennes värde och status mättes i antalet söner. Bara med söner kunde hon räkna med att få en trygg ålderdom.

Men Tamar hade samtidigt både inre och yttre styrka och en stor andlig längtan.

–Hon utsätts för våld, blir förnedrad, sviken och utslängd ur gemenskapen, men hon förlorar aldrig sin stolthet, skriver man i presentationen.

Inspiration

När jag frågar Marina Motaleff hur det kommer sig att man tagit sig an Tamar berättar hon om en inspiration som föddes i England. Hon är gift med en engelsman och

Bibliskt. Marina Motaleff har skrivit pjäsen ”Tamar” som hon och Marjorita Huldén uppför i Mariehamn på söndag. Foto: Nanne NyLund

vistas numera både i Finland och i England. För några år sedan bodde hon mera fast i England och jobbade då på modeavdelningen på ett varuhus.

–När jag åkte till jobbet på morgnarna såg jag dessa pryliga engelsmän som satt och läste tidningen – och tittade på de nakna kvinnorna på mittuppslaget. Det födde tankar om alla de kvinnor – och även män – som aldrig får någon uppmärksamhet trots att de utträttar storverk i livet, samtidigt som många andra tror att de är kändisar bara för att de fått synas i tv.

Läste mycket

Vid samma tid läste Marina Motaleff också mycket, hon

nämner Anita Diamants ”The Red Tent” som handlar om en annan kvinna i Bibeln, Jakobs dotter Dinah.

–Medan jag ännu var kvar i Finland hade jag gått en bibelkurs med en väninna och nu började jag läsa mera i Bibeln.

Det resulterade i att hon skrev en pjäs om Tamar och personerna runt henne, ett manus som från början kanske omfattade fem timmar. Sedan bantade hon ned pjäsen till den knappa timme som föreställningen, som hade premiär för ett drygt år sedan, omfattar.

Väl mottagen

Föreställningen har Marina Motaleff och Marjorita

Huldén gett för olika åldersgrupper, allt från gymnasieelever till pensionärer. Den har över allt blivit väl mottagen. Efter föreställningen följer en stunds diskussion med publiken kring vad man upplevt och Marina Motaleff säger att det varit mycket givande.

–Beroende på vilken publik vi spelat för har ämnena varierat men frågor som aktualiserats har varit till exempel sådant som tvångsäktenskap, passionsäktenskap, sexköp och våld inom och utom äktenskapet.

Barnpjäs nästa

Hon understryker också att Tamar inte är en pjäs som riktar sig enbart till kvinnor

utan lika mycket till män.

Marina Motaleff och Marjorita Huldén är i dag båda frilansande skådespelare och Tamar är inte deras första samarbetsprojekt. Tidigare har de gjort en pjäs om systrarna Bovallius som var pionjärer inom dövundervisningen och efter ”Tamar” skall det bli en barnpjäs. Den heter ”Hotell Tassen” och handlar om skilsmässobarn men man gestaltar berättelsen genom två hundar på ett hundpensionat.

Föreställningen ”Tamar” ges i S:t Mårtens kyrka på söndag kl. 18. Efteråt blir det servering och diskussion kring pjäsen.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Simonsen lämnar Kulturportalen

Den åländska kulturportalen, som Stefan Simonsen handhaft i ett drygt år, är till salu. I ett meddelande till portalens användare hoppas Simonsen att någon annan skall ta över.

–Det är dags att tacka för mig och Kulturportalen för denna gång. Jag går vidare med andra projekt och vill därför erbjuda någon eller några att ta över ett välfungerande koncept, skriver Simonsen.

Han meddelar också att Kulturportalen är till salu.

–Med över ett år på nacken, över 7.000 besökare och över 90 användare finns det goda möjligheter för en driftig entreprenör eller förening att få portalen att leva.

I meddelandet förklarar han att orsaken till att han nu valt att sälja portalen är att han provat på konceptet under över ett års tid och inte har tid tillräckligt för att sköta projektet.

–Jag tror att man under de

Sjösättning. Stefan Simonsen, vid datorn, Marika Mattfolk, Peter Strandvik och Brittmarie Wikström vid den pressinformation där kulturportalen sattes i funktion den 1 november 2007.

Foto: JAN KRONHOLM

rätta förutsättningarna kan skapa en levande portal som i bästa fall kan få ett brett understöd från både publik och användare. Jag tror också att en förening kan få finansiellt understöd för att hålla sidan levande.

Kulturportalen var ett av de första projekt som utvecklades inom den EU-stödda satsningen NIM, Nya interaktiva media, inom Högscholan

på Åland. Initiativtagare till portalen var Simonsen.

När Kulturportalen sjösattes i november 2007 beskrevs ambitionen med den vara att bjuda på ”en à la carte-menyer med högklassig konst och kultur”. Man talade också om ”ett naturligt interaktivt smultronställe” för kulturintresserade.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

En konsert på flöjt och piano bjuds det

på i Ålands musikinstitutets konsertsal på lördag, den 17 januari, kl 16. Inträdet är fritt och institutets pianopedagog Anders Gabriel Sundström utlovar ett roligt och spännande helfranskt program för flöjt, piccoloflöjt och piano. De som framträder är Robin Rydholm och hans far Michael Rydholm. Den senare har tidigare besökt Åland och gett konsert med Anders Gabriel Sundström.

Robin Rydholm är född i Wien 1992, och började spela tvärflöjt sju år gammal. Fram till 11 års ålder studerade han vid Wiens konservatorium, där hans lärare var Karl-Heinz Schütz, soloflöjtist i Wiener Symphoniker. Tio år gammal vann han sin första nationella flöjttävling, och han är sedan flera år soloflöjtist i bland annat en ungdomssymfoniorkester. För närvarande ser Robert sitt flöjtspel som en hobby, men funderar ibland på en framtida yrkeskarriär som flöjtist.

Michael Rydholm är född i Säffle i Värmland, och började spela piano vid fem års ålder. 15 år gammal kom han in på sin första heltidsmusikerutbildning, vid Ingensunds musikhögskola utanför Arvika. Därefter följde pianostudier vid Edsbergs slott, samt vid Akademie für Musik und Darstellende Kunst. Han är numera professor i piano, samt verksam som pianist och tonsättare.

Under besöket på Åland skall Michael Rydholm också hålla en Master Class med några av Anders Gabriel Sundströms pianoelever..□

Fem baggar blev vinstskörden

för Jan Troells film ”Maria Larssons eviga ögonblick” i den svenska filmbranschens guldbaggegalan i måndags.

Filmen fick baggar i klasserna bästa film, bästa kvinnliga huvudroll (Maria Heiskanen), bästa manliga huvudroll (Mikael Persbrandt), bästa manliga biroll (Jesper Christensen), och så fick kompositören Matti Bye en bagge för musiken i klassen Särskilda insatser.

Kvällens andra stora vinnarfilm var ”Låt den rätte komma in”, Tomas Alfredsons filmatisering av John Ajvide Lindqvists roman. □

Vibrafonisten Lars Erstrand,

som i februari kommer till Mariehamn Winter Jazz är också aktuell för en Finlandsturné i april med Jan Slottenäs orkester, ett storband med Glenn Miller-profil. Med är också klarinettisten Antti Sarpila, välkänd på Åland även han. Under turnén uppmärksammas att det i år gått 105 år sedan Glenn Miller föddes och 100 år sedan Benny Goodman såg dagens ljus. Turnén avslutas i Finlandiahuset i Helsingfors den 24 april. □

Ny utställning på
Ålands Sjöfartsmuseum 15.1-17.5.2009

UTSTÄLLNING

”Från stapelbädd till sjösättning
- Konsten att bygga ett skepp”

Vernissage 15.1 kl. 19.00
Leo Löthman öppnar utställningen.

VÄLKOMMEN!

Nya utrymmen. Bild och formskolan hör till dem som fått nya utrymmen. På bilden från vänster: Mira Ramsay, verksamhetsledaren Gudrun Gudmundsen, Storm Ramsland, Ruikya Benn, Rita Nieminen, Richard Johansson, Kirsi Strand och Amanda Fagerström.

Mera kultur vid Fabriksgatan

Den gamla industrifastigheten vid Fabriksgatan 4 i Mariehamn håller på att utvecklas till ett riktigt kulturhus. På torsdag kväll när man håller öppet hus kan fyra verksamhetsformer presentera sig.

I fastigheten vid Fabriksgatan som ägs av Ålands industrihus är musikinstitutets dansskola sedan länge fast etablerad.

I huset har också Ålands konstförening funnits med sitt kansli och sin grafikverkstad.

Samarbete

På senare tid har samarbetet mellan konstföreningen, Ålands slöjd och konsthantverk samt Bild- och formskolan utvecklats och fått fastare former med gemensam marknadsföring och gemensam hemsida på internet. Nu har de tre verksamheterna dessutom fått utrymmen under samma tak när Bild- och formskolan och Ålands slöjd och konsthantverk också flyttat in i fastigheten vid Fabriksgatan.

I ett skede underhandlade de tre föreningarna om ett samarbete med de utrymmen som skapas i Savoybiografen men man sökte andra alternativ när det framgick att kostnader-

na i Savoyfastigheten skulle ha blivit för höga.

Genom att en av de tidigare hyresgästerna vid Fabriksgatan 4 flyttade till nya utrymmen öppnade sig en möjlighet att flytta in där.

Öppet hus

Bild- och formskolan inledde sin termin den här veckan och Ålands slöjd och konsthantverk har alltså tagit sina utrymmen i besittning.

På torsdag, den 15 januari, firar man den nya "kulturfabriken" med öppet hus kl 18-21 och hoppas att många skall ta tillfället i akt och bekanta sig med de olika verksamheterna i huset.

■ Konstföreningen ordnar med pröva på verksamhet i grafikverkstaden med **Tiina Barck** och **Kirsi Strand** som handledare.

■ I Bild- och formskolan får barnen få måla och pyssla.

■ Dansskolan håller också dörrarna öppna fram till kl. 20.15.

De som kommer på besök under kvällen bjuds på kaffe, saft och tilltugg.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

Fastighet. "Kulturfabriken" är det inofficiella arbetsnamnet på fastigheten vid Fabriksgatan som nu håller på att fyllas med kulturverksamheter.

Svenska Teatern öppnar vårsäsongen

med urpremiär för **Joakim Groths** pjäs En teaterkritikers död. Groth står för både manus och regi, berättar FNB.

Han skrev pjäsen vid sidan av en annan pjäs som han kört fast med.

–Det visade sig givetvis genast vara mycket roligare och enklare att skriva på den här pjäsen än på den där andra

historien, berättar han i ett pressmeddelande.

En teaterkritikers död beskrivs som en tragikomedi om en regissörs vedermödor. Efter att ha blivit utskäld för sin senaste föreställning av den ledande teaterkritikern möter han motgångar också i sitt privatliv och det går raskt utför.

I rollerna ses **Max Forsman**, **Marcus Groth**, **Marika Parkkomäki** och **Niklas Åkerfelt**. Premiären går av stapeln på Miniscenen den 17 januari. □

Landskapsregeringen avslag ansökan om turistcenter på Kökar:

Avsikt använda marken på holmen för fritidsbruk

Vackert. Ön Ångö får inte ägas av ett aktiebolag, bildat och ägt av två män som arrenderat området allt sedan början av 1970-talet. Männen måste nu överlåta marken, 4,5 hektar, till någon som har hembygdssrätt. Bilden visar andra delar av Kökarsarkipelagen.

Foto: STEN-ANDERS FELLMAN

Bolaget Viva Archipelago ab, med hemort Kökar, får inte äga mark på ön Ångö i Karlby för att etablera ett centrum för internationella turist- och reseföretag.

Landskapsregeringen avslag bolagets ansökan i går. Viva Archipelago ab hade ansökt om tillstånd att äga fyra outbrutna områden på Ångö, sammanlagt 4,5 hektar mark, som bolaget köpte för ett år sedan av svenska medborgarna **Lars Magnus Engström** och **Stefan Haglund**. Strandlinjen är cirka 250 meter lång på ön som ligger strax norr om naturreservatet Idö-Brunskär.

På området finns fyra byggnader som tillhör Engström och Haglund och som inte ingår i överlåtelsen. Bolaget skulle få använda byggnaderna i sin verksamhet, framgår av handlingarna.

Arrende sedan 1972

Engström och Haglund började arrendera områdena redan 1972 av de dåvarande ägarna **Kosti Mikael** och **Naima Selin-**

Nära Idö. Ångö ligger strax norr om naturreservatet Idö-Brunskär och hör till Karlby.

da Grönroos. När markägarna avled 1984 ärvde arrendatorerna områdena.

Varken Engström eller Haglund har sökt lagfart. Ingen har heller sökt jordförvärvstillstånd. I ett brev från 2001 framgår att de vetat att de inte har rätt att äga områdena utan tillstånd.

Fick näringsrätt

Landskapsregeringen beviljade

Viva Archipelago näringsrätt i mars i fjol. Tillståndet gäller främjande av ö- och upplevelseturism som omfattar ett visningscentrum för internationella reseskribenter och researrangörer samt förmedling av turismrelaterade tjänster.

Verksamheten skulle handla om att förmedla turister till anläggningar som ägs av utomstående företagare, främst på Kökar. Engström och Haglund skulle enligt planerna bo på ön sommartid för att ta emot gästerna – enskilda besökare eller mycket små grupper.

Kommundirektören med

Styrelseordförande är **Stefan Haglund** och medlemmar **Kurt Forsman**, **Kökars** kommundirektör, och advokat **Lena Laitinen** som båda har åländsk hembygdssrätt. Haglund har inte åländsk hembygdssrätt och bor inte i landskapet. Engström och Haglund äger 49 aktier var i bolaget och de två styrelsemedlemmarna varsin.

Kökars kommun har förordat ansökan och bolaget upp-

fyller rent formellt de förutsättningar som finns i förordningen om jordförvärvstillstånd.

"Mot lagens syfte"

Trots det blev det alltså avslag med motiveringen att jordförvärvstillstånd inom ramen för den bolagskonstruktion som gjorts strider mot lagens syfte.

Landskapsregeringen finner att kopplingen mellan markområdenas användning och den planerade verksamheten är svag. Det egentliga syftet med överlåtelsen till ett aktiebolag är sannolikt att göra det möjligt för Engström och Haglund att fortsättningsvis använda marken för eget fritidsbruk, skriver landskapsregeringen i beslutet som fattades av kansliminister **Roger Eriksson** (lib).

Säljs på auktion?

Engström och Haglund uppmanas att inom sex månader överlåta marken till någon som har rätt att äga den – annars säljs de förmodligen på offentlig auktion.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Kommundirektör Kurt Forsman: "Det var en fräsch idé"

–Det här var en fräsch idé som kunde ha gett utvecklingsmöjligheter för turismen på Kökar. Därför gick jag med, säger kommundirektör **Kurt Forsman**, medlem i **Viva Archipelago ab**.

Han vill inte kommentera landskapsregeringens tolkning – att bolagskonstruktionen egentligen var ett sätt för **Lars Magnus Engström** och **Stefan Haglund** att fortsätta sommarbo på Ångö trots att de saknar hembygdssrätt och jordförvärvstillstånd.

–Jag känner Stefan Hag-

lund som en väldigt driftig person. Jag litar på att han skulle ha kunnat hålla i ett sådant här projekt, säger Kurt Forsman.

Markområdet på Ångö skulle ha utgjort företagets bas, förklarar han.

Besviken

Han är besviken över landskapsregeringens beslut.

–Lite besviken är jag nog. Om man lämnar in en ansökan så har man ju en positiv förväntan.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Styrelsemedlem. Kommundirektör Kurt Forsman är styrelsemedlem i Viva Archipelago ab. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Bygger hus med lego-teknik

Träblock som är 60 centimeter långa och gjorda av kärnvirke. Det är lego för vuxna människor. Och resultatet kan man bo i.

I Jomala Österkalmare byggs ett unikt hus, bokstavligen bit för bit. Det är **Thomas Fagerstedt** och **Lillemor Svens** som är de första i hela landet som bygger ett GDS-hus, eller Gör-Det-Själv-hus.

–Jag känner **Bo Månsson**, som uppfunnit huset, säger Thomas Fagerstedt.

Det första GDS-huset byggdes 2006 i Sverige. Fagerstedt blev intresserad och i lördags morse klockan 9.15 började man bygga ihop bitarna på huset i Österkalmare. Huset få en boyta på 180 kvadratmeter med två fristående loft och en bastu.

Lite ekotänkande

Tekniken går ut på att bygga ihop mindre bitar till ett hus, som ett stort lego. Man fäster delarna horisontellt med plywoodremsor och vertikalt med ett dragstag som fästs vid grunden och under takfoten.

–Idén är att vem som helst ska klara att göra det, säger **Jens Nilsson**, från företaget BoSuM.

Materialet är svenskt kärnvirke från träd i Skåne.

–Det är lite ekotänkande i och med att man inte använder något konstmaterial.

Modulmåten är block med en längd av 300, 450 och 600 millimeter. Det får inte bli för tunga block eftersom det är tänkt att en person ska orka bära dem.

Lego för vuxna.

Blocken är hanterliga och fästs med plywoodremsor som läggs i spåren. Här ser man hur hörnblocken låses med remsor i kors.

Fakta/GDS-hus

- GDS står för Gör Det Själv
- uppfinnare är **Bo Månsson** vid företaget BoSuM ab i Sverige
- husen byggs av träblock som är 150 mm breda, 200 mm höga och 300, 450 eller 600 mm långa
- blocken väger 3, 4½ respektive 6 kg
- blocken fästs med plywoodremsor och dragstag
- första GDS-huset byggdes 2006.

Plywoodremsorna fungerar som plopparna på legobitar, de får bitarna att hållas ihop. När allt är på plats sväller plywood-bitarna och låser fast blocken i varandra. I det här skedet behövs ingen hammare eller spik.
Vad kostar ett hus av det

Första i hela landet. Thomas Fagerstedt är tillsammans med Lillemor Svens de första i Finland som bygger ett GDS-hus. Huset byggs av träblock som ska vara lätta att hantera för en person, vilket Thomas demonstrerar på bilden.

här slaget?

–Man får ju ner arbetskostnaderna när man kan göra det själv, säger Thomas Fagerstedt. Men det är svårt att jämföra priser i dagens läge, det finns så många olika hus. Varje hus ritas enligt kun-

dens önskemål. Man skickar in en skiss och sedan får man ett paket med fullständiga beskrivningar hur man pusslar ihop huset.

–Det är framförallt stommen, blocken, vi säljer, säger Jens Nilsson.

Tekniken är också utmärkt om man vill bygga ett garage eller en lekstuga. Eller om man vill bygga en stuga ute på en holme är det lättare att transportera blocken.

Hur länge tar det att bygga ihop stommen?

–På en vecka har man ett hus med tätt tak.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Foto: ERKKI SANTAMALA
erkki.santamala@nyan.ax

Markägare om fornminnesregistreringen:

”Vi känner oss påtrampade”

–Vi har kämpat för våra rättigheter i 40 år. Vi känner oss påtrampade och i bland till och med ockuperade av museibyrån, säger **Olof Salmén (c)** i Saltvik.

De i kommunen som har fornminnen på sin mark ser med stor skepsis på den den fornminnesregistrering som nu skall genomföras på Åland.

I går kväll kallade centern i Saltvik till ett möte kring den fornminnesregistrering som nu skall göras på Åland.

I korthet handlar frågan om att lagtinget, i enlighet med Vallettakonventionen om det arkeologiska kulturarvet, har gett landskapsregeringen i uppdrag att registrera alla fasta fornlämningar på Åland.

Uppdraget har kommit så långt att de sammanlagt 1.700 markägare som har fornminnen på sina ägor har fått ett brev om registreringen baserat på museibyråns uppgifter. Markägarna har ett halvt år tid på sig att rätta till eller komplettera eventuella felaktigheter i uppgifterna.

Korrekt register

–Vi vet att det sannolikt förekommer felaktigheter och att vissa områden är bristfälligt kartlagda medan andra

är mycket detaljerade, sade vicelantrådet **Britt Lundberg (c)** i går.

Lundberg är den minister som har museibyråns frågor på sitt bord och var därför inbjuden till diskussionen.

–Att kartläggningen är bristfällig beror på att fornminnena har inventerats under så lång tid, av olika tjänstemän och genom att tillämpa olika arkeologiska metoder, sade Lundberg.

–Vårt mål nu är att vi skall få ett korrekt och enhetligt register för hela Åland.

Inga detaljer

Det framkom klart att de markägare som kom till mötet i går inte hade några höga tankar om brevet från landskapsregeringen.

Kartorna är i en skala där inga eller få detaljer framkommer och även områden utan fasta fornminnen ingår.

–Det som nu är synnerligen viktigt är att alla tar kontakt med museibyrån och kräver att fornlämningarna preciseras. Det skall man göra inom 6 månader från poststämpeln på brevet.

Det sade diplomingenjör **Sven-Olof Karlsson** som var inbjuden för att han med anledning av sina kunskaper i fastighetsjuridik har tittat på

problematiken på uppdrag av Ålands producentförbund.

Egentligen bra

Karlsson konstaterade att landskapsregeringen kan göra en registrering även om markägaren säger nej och att det i synnerhet därför är viktigt att man ser om sitt hus i tid.

–Från att registreringen trätt i kraft har man två år tid att agera och begära rubbning. Om landskapet då säger nej har man enligt lagen rätt till ersättning, sade Sven-Olof Karlsson.

–Själva fornminneslagen är ju egentligen bra både för markägaren och det museala, den ger oss rätt till ersättning. Hur det går till i praktiken med ersättningen är en annan sak, menade **Johan Mörn**.

Släkten Mörn har i årtal kämpat för att få utnyttja sin mark i Långbergsöda som de vill.

Inte rimligt

Just två års regeln väcker mycket kritik i Saltvik. Markägaren kanske nu vet vad han eller hon vill göra med sina ägor men man kan inte veta vad barn- och barnbarnen vill i framtiden.

–Det är väl inte rimligt att

områden förblir obebyggda i stället för att en by skulle kunna hållas vital, undrade Mörn.

Markägarna undrade också om museibyrån kommer att definiera exakt när ett fornminne är rubbat.

–Om en grav är plundrad eller utgrävd, är den då rubbad?

Under markytan

Ytterligare ett orosmoment är hur museibyrån och landskapsregeringen kommer att ta ställning till de fornlämningar som fortfarande finns under markytan.

–Dem kan vi ju inte se eller bedöma.

Och det är inte bara arkeologiska fornminnen som finns under ytan i den här frågan - det är helt uppenbart att markägarna i Saltvik bär på både bitterhet och på en känsla av att ha blivit dåligt behandlade i 40 år.

–Alla svängar, allt som har sagts och gjorts i den här frågan under årens lopp borde utsättas för undersökande journalistik och lyftas upp på bordet, sade Johan Mörn.

Inbjudna till mötet. Sven-Olof Karlsson gav juridiska råd på mötet i går och han kan också anlitas mot ersättning i kommunikationen med museibyrån. Britt Lundberg berättade att ett hundratal markägare redan har hört av sig till museibyrån. Majoriteten har haft frågor om själva processen, några har påpekat felaktigheter i uppgifterna och några har anhängit om ändringar.

Kräver exakthet. Johan Mörn vill att varje fast fornlämning borde synas och definieras in i minsta lilla detalj. Han vill också att markägarna verkligen får vara med och avtala om varje skyddsföreskrift som skall fastställas. Trafikminister Runar Karlsson deltog i diskussionen i egenskap av en markägare som har fornminne på ägorna.

Text & foto:
TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Saga och Lova Mörn och Alma Holmström hade pyntat sig till prinsessor med tiaror, vingar och gosdjur.

Julen sopades ut

Oj, oj vilken maskerad!

Sessor, spöken, änglar, pepparkakor och häxor...

Det var ingen brist på fantasi i går kväll då småfolket samlades för att traditionsenligt dansa ut julen kring granen på torget i stan.

Precis som vanligt arrangerade Folkhälsan en riktig julutsopning i går kväll och precis som vanligt hade barnen klätt upp sig ordentligt.

Trots att Nya Ålands reportageteam betraktades med en viss misstro gick barnen med på att besvara några frågor.

–Ja, det är roligt att sopa ut julen och ja, det är tråkigt att julen tar slut, sa ett barn.

–Man kan ha både julen kvar och sopa ut den, sa ett annat.

Att tomten nu drar sig tillbaka för att laga klappar till nästa jul var man också ganska överens om men om han unnar sig en simtur då det blir sommar ville däremot ingen ens spekulera om!

Amanda Danielsson, Oskar Åkerman och Corinne Rosenblad

tyckte att det skulle bli jätteroligt med julutsopningen.

Milla Påvall kom i lång, glittrande sidenklänning.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN

titte.tornroth@nyan.ax

Foto: STEFAN ÖHBERG

stefan.ohberg@nyan.ax

tfn 528 469

Julutsopare. Många fantasifulla dräkter visade Vikingaåsen-eleverna upp.

Foto: MIKAELA HOLMSTRÖM

Fantasifullt i Vikingaåsen

Det var många elever vid Vikingaåsens skola i Jomala som valde att klä ut sig till skolans årligen återkommande julutsoparfest igår.

–Skolan har en flerårig tradi-

tion där vi börjar med att se årets version av julutsopar-pjäsen ”knutvett”. Till glädje och förtjusning bland övriga elever tolkades manuset denna gång av femteklassisterna Linnea Stenroos, David Jans-

son och Fanny Sten. Tillställningen fortsatte sedan med dans kring granen innan densamma till sist plundrades på allehanda godsaker, berättar föreståndaren **Bernt Isaksson.** (ms)

Viktoria och Sara Andersson är systrar. Viktoria var klädd som en dramatisk häxa.

Ett axplock ur vår nya meny

Förrätter

Kalvcarpaccio från Bolstaholm gård med karpis, nyreven pepparrot, majonnäs och friterad kalvbräss 13,00

Tvärnsöskinka med färsk grön sparris, melon,

hasselnötsvinägg och chèvre chaud 11,50

Blini med sikrom, rödlök och vispad smetana 12,50

Hummersoppa smaksatt med krondill serveras med halstrad pilgrimsmussla och friterad Västerbottenost 12,50

Varmrätter

Nauticals bouillabaisse med aioli, parmesan och krutonger 21,00

Åländskt lamm med bondböner, bakad vitlök, rostad kål,

chèvrepotatisvårulle och rödvinsglace 26,00

Grillad inhemsk oxfilé serveras med béarnaisesås, sidfläsk,

brytböner, bakad plommontomat och klyftpotatis 29,00

Helstekt svenskt hjortinnanlår med stuvad svartrot, rödvinskott smålök och tryffel smaksatt mandelpotatisterrine 28,00

Desserter

Rabarberconsume med tonka och vitchokladpannacotta, vattenmelon samt kokoskaka 9,50

Crème brûlée av mjölkchoklad med saltorkade tranbär och vaniljsorbet i strut 9,50

Rika riddare på kanelbrioche med råörda bär och romrussinparfait 9,50

Friterad camembert med hjortronsylt och persilja 11,50

Observera att Restaurang Nautical har öppet hela 2009, trots stundande tillbyggnad av Ålands sjöfartsmuseum.

Restaurang NAUTICAL

Hamngatan 2, AX-22 100 Mariehamn Tel +358 18 19 931
Fax +358 18 17 888 www.visitaland.ax/nautical

Maria Nykvist
Epost: sport@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

”På pappret skrivs taktiken till 4-3-3. I verkligheten handlar det om fyra backar, tre mittfältare och tre anfallare.

PETRA THORÉN (AFTONBLADET)

Fokus på isen. Isak Nordlund, Mimmi Johansson och Celinda Nordlund hade alla roligt under prova på-tillfället. Mimmi hade i och för sig provat på redan innan men för de övriga två var curling en ny sport som de båda kan tänka sig att fortsätta med.

Bland stenar och kvastar i Islandia

CURLING. Runt 80 personer kom till Islandia i söndags för att prova på curling.

–Det är kul för det är taktik samtidigt som man egentligen inte måste vara duktig på sport, säger Celinda Nordlund, en av dem som testade.

Ibland liknas curling vid schack på is. Det handlar om taktik och precision och man måste kunna läsa isen och att utnyttja den till sin fördel.

Redan på 1500-talet började man spela curling i Skottland, och vid OS i Chamonix 1924 fanns sporten med i de sammanhangen för första gången.

För ett par år sedan etablerades Ålands curlingklubb, och året därpå debuterade de i den svenska division IV-serien. I söndags ville klubben visa upp sin sport i Islandia och samtidigt värva nya medlemmar.

Stort intresse

Det var för andra året i rad som klubben arrangerade en prova på-dag för allmänheten.

Förra året dök runt 80 intresserade upp, i år vara antalet ungefär detsamma.

–Det är roligt att det lockar så många med tanke på att curling är så nytt på Åland, säger Denise Bergvall som tillsammans med Mari Wikström stod bakom arrangemanget.

Och i år var de lite mer förberedda på en så pass stor anstormning och hade förberett medlemslistor- och talonger som många var angelägna att skriva på.

–Förhoppningsvis blir det en 15-tal nya medlemmar efter dagen är slut. Alltså en fördubbling av det nuvarande antalet, tror Bergvall.

Passar de flesta

Hennes teori till varför så många vill prova på curling är att sporten egentligen inte har en specifik målgrupp utan passar de flesta. Hon framhåller att man inte behöver vara en ”sportnörd” som hon kallar det för att fatta intresse.

Och Celinda Nordlund som fanns på plats var villig att hålla med.

–Det är kul för det är taktik

Glad arrangör. Denise Bergvall och Mari Wikström, som skymtar i bakgrunden, fick välja bort helgens tävlingar i division IV för att de krockade med prova på-dagen som de är initiativtagare till. Men det är inget de ångrar så här i efterhand när så många som ett 80-tal personer kom för att prova på curling.

samtidigt som man egentligen inte måste vara duktig på sport. Det är inte som om man provar på fotboll eller någon annan bollsport, säger han.

Riktiga entusiaster

Men bland det stora antalet som kom till Islandia för att prova på fanns det även rik-

tiga sportentusiaster. Björn Wennström till exempel.

–Jo, jag kom hit för att jag gillar sport. Och curling det var riktigt roligt. Jag kan nog tänka mig att fortsätta faktiskt, säger han.

Text & foto:
MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Fakta/Så spelar du

■ En lagsport där de tävlande turas om att skjuta iväg en handtagsförsedd granitsten mot en måltavla målad på isen kallad boet.

■ Två andra spelare i laget sopar framför stenen med kvastar och lagets fjärde medlem, kallad skipper eller lagkapten, står vid boet och vägleder de andra. Med sopningen påverkas stenens friktion mot isen och därigenom hur långt stenen glider och hur kraftigt den vrider sig eller curlar.

■ Varje lagmedlem har två stenar. Det är alltså 8 stenar per lag eller totalt 16 stenar som spelas i varje omgång.

■ Poäng räknas för varje sten i boet som ligger närmare centrum, tee, än motståndarens bästa sten efter avslutad spelomgång. En match omfattar vanligen åtta eller tio spelomgångar.

Källa: Wikipedia

IFK testar mittfältare

■ **FOTBOLL.** En ny testspelare har anlänt till IFK Mariehamn. Det är den 29-årige ukrainske **Denis Sokolovskyi** som beskrivs som en snabb och offensiv spelare som passar på alla platser på mittfältet.

Sokolovskyi, som tidigare har spelat i både den ukrainska och den grekiska ligan, ska vara på Åland åtminstone en vecka framöver. (mn)

United-spelare till landslagsläger

■ **FOTBOLL.** Rebecca Björkvall är uttagen till U19-landslagets träningsläger som hålls den 19-21 januari och som tränas av **Anne Parnila**.

Ytterligare en Åland United-spelare, **Julia Andersson**, åker på träningsläger. Den 20-22 januari tränar hon tillsammans med U18-landslaget, som även de tränas Parnila. (mn)

Förlust mot Italien för Nordström

■ **FOTBOLL.** Finlands U17-landslag med IFK Mariehamn-spelaren **Johannes Nordström** förlorade tisdagens match mot Italien med 0–2. I en intervju på fotbollförbundets hemsida säger tränaren **Lars Mosander** att förlusten beror på en svag första halvlek av finländarna och då hjälpte det inte att de spelade upp sig betydligt i den andra.

Det var den andra matchen de spelade i en träningsturnering i Vitryssland. Den första matchen spelades i söndags mot Lettland och slutade oavgjort, 1–1.

Liksom i den första matchen fick Nordström även mot Italien förtroendet att spela hela matchen.

Nästa motståndare är Ryssland som Finland möter i den sista gruppspelsmatchen på torsdag. Därefter avslutas turneringen med placeringsmatcher på lördag. (mn)

6.400 euro till IF Åland

■ **SKIDOR.** Ålands Idrottsdistrikt har beviljats ett evenemangsbidrag på 6.400 euro av Pafmedel till Nyland och Åbolandsdistrikts skidmästerskap, NÅIDM.

Tävlingen arrangeras i Jomala vid Vikingahallen den 23-25 januari och väntas locka 150 deltagare.

Mästerskapet ses som en förberedande tävling inför de Finlandssvenska mästerskapen i skidning nästa år. Även det arrangeras i Jomala och dubbelt så många tävlande tros då ställa upp. (mn)

Ny lagledare i IFK Mariehamn

■ **FOTBOLL.** Alexandre Semonov blir ny lagledare och materialförvaltare för IFK Mariehamn. Han ersätter **Dan Engblom** slutar på grund av tidsbrist.

Semonov har tidigare varit tränare för bland annat Finström och Sund. (mn)

Sportens kom ihåg

■ **Basket Åland:** Killarnas träning måndag och onsdag vid Ytternäs skola 20.00-22.00. Nya spelare välkomna. Fortfarande chans att komma med i öspelslaget. Mer info ring Andy 04573429202.

■ **Hockeyskola/lekis:** lördagar 11.00-12.00. Ta med det du har i utrustningsväg. Alla nya som gamla välkomna.

■ **JIK:s motionsvolleyboll:** (mixed) startar igen i Vikingahallen torsdagar 20.30 - 22.00. Vi spelar för att det är kul! Välkomna. Ev förfrågningar 0400791014.

■ **Motionsserien ishockey:** idag onsdag 20.30 IF Start-Sviby, 21.30 IFK Veteraner-Roosters, fredag 16 januari 19.00 Alandia-Blåljusen, 20.00 Thunderbirds-IF Start.

■ **Saltviks jaktvårdsförening:** Annordnar luftgevärstävling på Renvalls i dag onsdag klockan 19.00

■ **Volleyboll:** Distriktsdo-markurs i volleyboll 31 januari-1 februari. Arrangeras i samarbete med ÄVF och NIG-09. Kursledare Klas Hejdenberg. Info och anmälningar till Sandra Ekström:

sandra.ekstrom@aland.net, tel 040-8455896/ 22896

■ **Åid-friidrott:** Ungdomsserie inomhus 2009, omgång 1 i Eckeröhallen söndag 18 januari. Tävligen startar 16.30. Grenar F 9, 11/60m, höjd. F 13, 15/60 m, längd, kula. P 9, 11/ 60 m, längd(zon). P 13,15/60 m, höjd. Anmälningar senast 16.00 på platsen.

■ **Ålands GK:** Vinterträning i Vikingahallen för ÅGK-medlemmar. Slagträning till och med 29 mars på söndagar 18.30-20.00. Ring kansliet tfn 41500 för bokning av matta.

■ **ÅSSF-skytte:** Gubbdagis är öppet som vanligt måndagar 13.00-15.00.

De fyra bästa. Lennart Holmström, Jonas Haglund, Markus Karlsson och Henrik Söderström gör sig redo för A-finalen.

Dramatik i sprintens slutskede

SKIDNING. Det blev en dramatisk avslutning på sprinten som hölls i Jomala i går kväll. 100 meter före målgång fick en vurpa avgöra tävlingen. Lennart Holmström var den som stod på benen i duellen och skar mållinjen som första man.

Sju tävlande kom till start i gårdagens sprint i klassisk stil vid skidskyttecentret i Jomala. De fyra bästa gick till A-final de övriga tre till B-final. Och det blev kamp om hård platserna till finalen. Bara nio sekunder skiljde mellan första och fjärde man i mål.

Snöpligt fall
Trots töväder de senaste dagarna var den 1,2 kilometer långa banan välpreparerad

med snö. Föret var fint om än något isigt. Och det var just det isiga föret som **Markus Karlsson**, JIK - åkaren som tog sig vidare på kvalets bästa tid, fick smaka på i sprintens A-final.
I en jämn kamp mellan honom och Lennart Holmström, JIK, avgjordes sprinten just innan slutspurtan - cirka 100 meter före mål.
– Lennart fick spåret och jag körde i den ospårade banan bredvid. Men det var isigt och för svårt och då gick jag omkull, säger Karlsson som därmed fick nöja sig med tredje platsen.

Förkyld och febrig
Trots att han grämer sig något för vurpan är han glad att vara tillbaka i spåret. Under gårdagens tävling var han fortfa-

rande förkyld och något febersjuk, men han valde ändå att vara med.
– Två veckor hemma utan träning är för mycket. Hade det varit en längre tävling hade jag nog inte varit med, men 1,2 kilometer går bra, säger han.
Segraren var desto gladare men trött då han kom i mål på tiden 3,08 minuter, fyra sekunder före tvåan **Jonas Haglund**, IF Fram.
– Jo, det var ganska jobbigt. Det blev en jämn och hård kamp mig och Markus (Karlsson) emellan, säger Holmström.
Juniortävling
Men det hölls inte enbart tävling för herrarna. Även sex juniorer fanns på plats för att köra den första del-

tävlingen i Håwe bil-cup, och även där var det klassisk stil som gällde.
Jenny Fellman, IFF, enda tävlande i klass D-12 var pigg i spåret trots att hon hade ett skidskytte-lopp i benen, efter en tävlingshelg på fastlandet.
– Något ställe längs banan var lite besvärligt för det var helt mörkt. Annars tycker jag nog att det kändes bra även om jag egentligen tycker bättre om fri stil än klassisk eftersom då går det lite fortare, säger hon.
Men fort gick det ändå. På det två kilometer långa loppet hon körde klockades hon för tiden 9,41 minuter.

Text & foto:
MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Utan gevär. Tolvåriga Jenny Fellman tävlar i både skidskytte och längdskidåkning. I går kväll var det utan bössa som gällde på det två kilometer långa loppet även om hon föredrar med.

B-finalister. De tre IFK Mariehamn-åkarna Lasse Janlöv, Tom Troberg och Stig Orre fick nöja sig med platser i B-finalen, vilken till slut Janlöv tog hem på tiden 3,26 minuter.

SKIDOR
Resultat 1,2 km sprint Jomala, herr
A-final. 1) Lennart Holmström, JIK, 3.08 minuter, 2) Jonas Haglund, IF Fram, 3.12, 3) Markus Karlsson, JIK, 3.20, 4) Henrik Söderström, LUIA, 3.31.
B-final. 1) Lasse Janlöv, IFK, 3.26, 2) Tom Troberg, IFK, 3.31, 3) Stig Orre, IFK, 3.34

Juniorer Håwe bil-cup
H-8, 600 meter. 1) Anders Fellman, IFF, utan tid.
H-10, 1 km. 1) Alex Johansson, LIF, 8.11.
D-10, 1 km. 1) Clara Johansson, LIF, 9.31.
D-12, 2 km. 1) Jenny Fellman, IFF, 9.41.
H-14, 3 km. 1) Isac Holmström, JIK, 15.23
H-18, 5 km. 1) Jerry Danielsson, JIK, 20.02

Rösta fram årets sporthändelse!

–och vinn en biljett till Idrottsgalan

IDROTT. Det var så mycket som hände förra året. Det var OS, VM och EM i alla dess sporter...
Sedan i slutet av förra veckan har de åtta nominerade, som Nyans sportredaktion har utsett, blivit presenterade. Nu är det upp till er läsare att fram till den 21 januari rösta via sms för att utse vilken som blir årets sporthändelse.
Av alla som röstar lottar vi sedan ut en biljett till Idrottsgalan den 24 januari. Här följer de nominerade händelserna som det går att rösta på:

Fakta/Så röstar du

- Du röstar genom att sms:a in ditt alternativ till 173521.
- I ditt sms skriver du: Rösta sport (ditt alternativ). Exempel: Rösta sport 1.
- Varje sms kostar som ett vanligt sms plus 60 cent.
- Av alla som röstat lottar Nyan ut en biljett till Idrottsgalan den 24 januari.

Med Europatouren inom räckhåll

GOLF. Två dagar är avklarade för Anna-Karin Salmén som just nu kvalar till Europatouren.
Efter måndagens två över par och gårdagens parrunda ligger hon på en delad 25:e plats.
– Visst känns det som att touren är inom räckhåll, säger hon.

Topp 50 av dem som kvalar till spel på Europatouren går vidare till dag fyra vilket är på torsdag. Då gäller det att placera sig bland de 30 bästa för att få spela på Europatouren. Just nu ligger Anna-Karin Salmén med sin delade 25:e plats bra till för att göra det. Men det ska spelas en runda i dag också på La Manga-banan i Spanien som ska läggas till den två över par från i måndags och parrundan från i går.

Nöjd med spelet
– Imorgon (läs idag) siktar jag på par igen. Jag försöker spela stabilt för jag tror på att hålla en jämn nivå i den här typen av tävling. Och jag tycker nog att jag spelade ganska lika under den första

Kvalar. Anna-Karin Salmén kvalar till Europatouren. Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

och den andra rundan, säger hon.
Hon menar att hon inte försöker att tänka på att det är platser på Europatouren som hon och de övriga 49 spelarna tävlar om.
– Kanske att det finns där i det undermedvetna. Men det är inget jag aktivt tänker på för då förstör det flytet. Just nu är jag rätt nöjd med mitt spel men jag vet att jag

har mer att ge. Visst känns det som att touren är inom räckhåll, men man ska aldrig ta ut något i förskott, säger hon.
Leder kvalet gör amerikanskan **Beth Allen** som har totalt 141 slag och ligger fem under par.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

Tomi Petrescu på väg till Ascoli

■FOTBOLL. Italienska Serie B-laget Ascoli förhandlar om Tampere Uniteds **Tomi Petrescu**.
– Det finns förstås också andra klubbar som är intresserade av Tomi. Ascolis erbjudande är ändå det mest konkreta vi fått, säger TamU:s vd **Sami Salonen**.
Ascoli och TamU förhandlar om ett hyreskontrakt som skulle innebära att Petrescu flyttar till Italien till mitten av april. Efter det skulle Ascoli ha rätt att göra transfern bestående.
– Ifall Ascoli bestämmer sig för att köpa Petrescu skulle TamU få en högre ersättning än den som norska Rosenborg betalade för **Juska Savolainen** i fjol, säger Salonen.
Mittfältaren Petrescu är en av nyckelspelarna i U21-landslaget, som spelar EM i Sverige i juni.
Förra året var IFK Mariehamns **Wilhelm Ingves** aktuell för Ascoli men avböjde ett kontrakt från klubben. (FNB/jl)

BRIDGE
Mariehamns Bridgeklubb 12 januari, nio deltagande par
1) Roger Wahlgren/Susanne Olausson 63p
2) P-O Stenroos/Hasse Holmström 61p
3) Tony Brändström/Ted Jansson 57p

Säli i Torget

det du inte behöver med en annons

Lämna din annons:

Telefon dygnet runt:

0600 91 219

Kostnad 5,05€ + lokalsamtalsavgift

SMS:

Skicka **TORGET** barnvagn säljes, 75€, tel 23 444 till **173521**

Kostnad 0,95€

torget.ax

Nu kan du lämna din annonstext och ladda upp bilder på hemsidan.

Kostnad 0€

Priser för privatpersoner:

Annon i tidningen och på torget.ax. . . . 0€

Bild på hemsidan 0€

Bild i tidningen 10€

Signatursvar 10€

Alla priser inklusive moms

Faktureringsavgift tillkommer på fakturor under 33€

Nya Åland

torget.ax

Ålands största köp & säljmarknad

! Affärskedjan Lidl ska börja utbilda egna merkono- mer. Lidl samarbetar med utomstående vuxenutbild- ningsinstitutioner. Utbildningen börjar den här veckan i Helsingfors, Tammerfors, Jyväskylä och Uleåborg.

riksnytt

! Helsingin Sanomat skriver att flera civila äktenskap som ingåtts sedan årsskiftet kanske inte är giltiga på grund av ett fel i en lagtext. Tingsrätternas notarier fick rätt att förrätta vigsel i höstas, men när lagtexten uppdaterades i årsskiftet hade man av misstag utelämnat detta.

Nya verktyg för Östersjöforskare

Stort projekt. I ett stort projekt undersöks bland annat effekterna av skadliga ämnen på musselsarter i olika delar av Östersjön. Foto: ERKKI SANTAMALA

HELSINGFORS. Forskarna håller på att få nya verktyg för att följa Östersjöns tillstånd.

Bland annat utvecklas det mät- och observationsmetoder som visar de biologiska

följderna av skadliga ämnen. –De nya metoderna förbättrar avsevärt observationen av den miljöbelastning som orsakas av mänsklig verksamhet och hjälper oss förstå dess effekter för Östersjöns ekosystem, säger forskaren **Kari K.**

Lehtonen vid Havscentralen vid Finlands miljöcentral. Lehtonen samordnar ett projekt som omfattar 16 forskningsinstitut i alla Östersjöländer. Det här så kallade BONUS-projektet undersöker bland annat effekterna av

skadliga ämnen på fisk-, mus- sel- och skaldjursarter i olika delar av Östersjön. Dessutom studerar man hur molekyl- och cellförändringar som orsakats av kemikalier märks bland annat hos män- niskor. (FNB)

Skola evakuerades på grund av hot

KOTKA. En skolbyggnad tillhörande Kymmeneda- lens yrkeshögskola evaku- erades på tisdagsmorgo- nen i Kotka. Polisen grep en 22-årig vårdstudent som misstänks ha hotat skjuta två kamrater.

Den gripne äger skjutvapen och har licens för dem. Po- lisen beslagtog de han hade

hemma. Polisen avslöjar inte hur många vapen det var fråga om, men säger att det handla- de om jaktvapen. Polisen i Kymmenedalen fick en anmälan klockan åtta på morgonen. Polisen avspär- rade och evakuerade genast skolbyggnaden. Det hittades dock inga va- pen i skolan. Enligt kriminal- kommissarie **Juha Junkkari**

undersöks fallet som olaga hot. Enligt honom hade 22- åringen redan i december flera gånger hotat skjuta de två kamraterna. De berättade dock om hoten för en lärare först i måndags. Läraren ring- de nödcentralen på tisdags- morgonen. Flera polispatruller skickades till platsen och den misstänkte kunde gripas klockan 8.30.

Yrkeshögskolan och poli- sen höll ett informationsmöte med eleverna och personalen på förmiddagen. Skolbyggnad- en kunde åter tas i använd- ning några timmar efter eva- kueringen. Den misstänkte är fortfa- rande anhållen och förhörs av polisen. Polisen ska senare fatta beslut om vapenlicenser- na. (FNB)

Ekonomi

Hbl inleder samarbetsförhandlingar

HELSINGFORS. Hufvud- stadsbladet står inför samarbetsförhandlingar. Ägarbolaget KSF Media meddelade på tisdagen i ett brev att Hbl måste se över sin personalstyrka.

KSF Media har tidigare ställt som mål för Hufvudstadsbladet att förlusten på 3 miljoner euro om året ska bort före år 2011. Också KSF Medias övriga dagstidningar måste spara och det kan innebära personal- minskning. KSF Medias vd **Henrik Johansson** konstaterar att Västra Nyland gör ett positivt resultat också för år 2008, medan Borg- åbladet och Östra Nyland går på minus. –Resultatmässigt är VN klart bäst och det kommer att avspeglas i de här förhandling- arna. Sparbehovet är väsentligt

mindre där förstås, säger Jo- hansson.

Betydande summor

Hur mycket gruppens tidningar ska spara vill Johansson ännu inte uttala sig om. –Vi har tankegångar om det, men vi har inte gått ut med det ännu. Det handlar om betydan- de summor så vi tror att det här kräver att den totala personal- styrkan kommer att minska. Med vilken tidtabell och hur mycket personalstyrkan mins- kar är öppet och kan enligt Johansson ske på många olika sätt. Var minskningarna sker är också öppet. Bbl och ÖN har inte gjort bra resultat på rätt längre och det ekonomiska läget gör det kär- vare för dem, säger Johansson. –Vi vidtar åtgärder för att inte resultatet ska försämras på ett allvarligt sätt.

Sparkrav. Hufvudstadsbladet måste spara. Foto: STEFAN ÖHBERG

KSF Media skickar ut kallel- sen till samarbetsförhandlingar i början av nästa vecka.

Kärvare läge

På tidningarna har beskedet väckt oro.

–Det är många som frågat mig hur man ska tolka det här, men allt jag kan säga är att det är information om ett kärvare läge, säger Hbl:s huvudförtroendeman **Sylvia Bjon.** (FNB)

Världen just nu

Värsta natten hittills i Gaza

■**JERUSALEM.** Hårda gatustrider rasade i Gaza stads södra utkanter på tisdagen. Invånare säger att natten var den värsta hittills. Israels armé står redo att inleda en slutoffensiv, men avvaktar i väntan på egyptisk diplomati. Israeliska soldater och stridsvagnar avancerade flera hundra meter in i Tal al-Hawa, ett höghusområde i södra Gaza stad där häftiga strider utkämpades mot Hamas milisstyrkor. **Ibrahim Surani** i Gazas centrum någon kilometer bort berättar att kulspruteknatter och explosioner höll honom vaken under natten. –Den här natten var den värsta hittills i Gaza. Än så länge har vi klarat oss, men striderna kommer närmare. Jag och min fru och min son stannade i ett rum i natt. Vi skakade av rädsla, säger Surani, som arbetar för en lokal hjälporganisation. Minst 25 palestinier rapporteras ha dödats under dagen, varav flera civila.

”Inget liv här”

Israeliskt flyg bombade ett 60-tal mål, inte minst i Rafah vid gränsen mot Egypten där Israel försöker rasera de hundratals tunnlar som an- vänts för att föra in vapen och förmödenheter till det isolerade Gaza. I Rafah finns svenske **Omar al-Tawili** med sin gravida fru. –Alla som har hus vid gränsen måste ge sig av. De bombar husen som ligger där, säger han. –Det finns inget liv här. Ingen el, inget rent vatten. Vi har inte nog med mat, inget bröd, ingen mjölk för barnen. Hjälporganisationer varnar för akut humanitär kris. Och värre kan det bli. Det har länge ryktats om en tredje fas i Israels offensiv, en stormning av Gazaremsans stadskärnor. Enligt israeliska medier har premiärminister **Ehud Olmert** beslutat att avvakta för att ge Egypten mer tid att förhandla med Hamas.

Turkisk gränsstyrka?

Hamas uppges vara på väg att släppa sitt hårdnackade motstånd mot att låta internationell trupp sköta bevakningen av gränstermina- len i Rafah. Den panarabiska dagstidningen al-Hayat rapporterar att Hamas nu kan tänka sig en turkisk styrka vid gränsen, i utbyte mot att Rafah och andra gränsterminaler öppnas. Israels ÖB **Gabi Ashkenazi** hävdar att offensiven har tillfogat Hamas svåra förluster och minskat dess förmåga att skjuta raketer mot Israel. Men **Ibrahim Surani** i Gaza tror att islamisterna kommer att gå stärkta ur kriget. –De har inte blivit besegrade, bara förlorat kanske 100 man och några baser. När det är över kommer Hamas att utropa seger, och om gränserna öppnas tar Hamas äran för det.

FNB–TT–TOMAS HÄRENSTAM

Gas till EU stoppas igen

■**BRYSEL.** Gaskonflikten är inte över. Trots att de ryska gaskranarna öppnats får Europa ingen gas, eftersom Ukraina blockerar flödet. Dessutom hindras EU:s observatörer att göra sitt jobb. Under några timmar på tisdagen tycktes det som att gasen var på väg tillbaka till Europa. Den ryska gasjätten Gazprom skruva- de på kranarna igen, om än inte med full styrka. Men vid lunchtid rapporterade de utsända EU-inspektörerna att det i stort sett inte flöt någon gas alls i ledningarna. En talesperson för Ukrainas statliga gasbolag Naftogaz bekräf- tade senare att Kiev blockerat gasen på grund av ”oacceptabla transitvillkor” från Gazprom. Gazproms vice vd **Alexandr Medvedev** ansåg att Kievs age- rande styrs från USA. –Det ser ut som att de dansar till en pipa som inte spelas i Kiev utan utanför landet, sade han enligt Reuters, och hänvisade till ett avtal mellan Ukraina och USA som han inte ville gå närmare in på. Premiärminister **Vladimir Putin** slog dock an en försonligare ton och lovade hjälpa till att titta på eventuella tekniska problem. –Det ukrainska gassystemet kanske inte är i ett sådant skick att det kan garantera transit, sade Putin enligt AFP. Det nya stoppet är dåliga nyheter för de hundratusentals män- niskor i Öst- och Centraleuropa som sedan en vecka tillbaka fryser i nedkylda hus och där skolor, sjukhus och industrier fått stänga. EU-kommissionen oroar sig också för att de observatörer som ska kontrollera gasflödet från Ryssland via Ukraina till EU inte får fritt tillträde överallt, vare sig i Ryssland eller Ukraina.

Fler leverantörer behövs

Inspektörerna, som utsetts av EU, Ryssland och Ukraina, var ett krav för att Ryssland och Ukraina skulle återuppta gasleveranserna. Med egna inspektörer på plats i det andra landet skulle de med egna ögon kunna se om leveranserna gick rätt till. Ryssland har ju anklagat Ukraina för att stjäla gas avsedd för EU, vilket Ukraina förnekar. Den utlösande faktorn till bråket var att Gazprom och Naftogaz inte kunde komma överens om priser. Den konflikten är fortfarande olöst och utökas nu med att Naftogaz anser att Gazprom ska stå för den ”tekniska gas” som behövs för att pumpa gasen genom ledning- arna. Rysslands rykte som pålitlig gasleverantör har fått sig en ny törn, och Ukraina som gärna vill bli medlem av både Nato och EU har inte ökat på sitt förtroendekapital. För EU har gasstoppet, som inträffade mitt under en köldknäpp, tydligt visat att unionen behöver fler gasle- verantörer, leveransvägar och energikällor.

FNB–TT–MARIA DAVIDSSON

TV-programmet

onsdag 14 januari

7.00 Gomorron Sverige [32394191] 10.30–12.30 UR [2984527] 13.00 Rapport [69511] 13.05 Solens mat (R) [481627] 13.35 Lysande utsikter [2993559] FILM Brittiskt drama från 1946. Filmen skildrar den fattige och föräldralöse Pips väg från pojke till man, från fattigt småstadsliv till rikemansliv i London. I rollerna: John Mills, Bernard Miles, Alec Guinness. Regi: David Lean. 15.30 Den engelske kirurgen (R) [42443] Brittisk dokumentär 17.00 Rapport [53337] 17.05 Gomorron Sverige [628530] Gäster och debatter från dagens sändning i sammandrag. 17.55 Lukten av Indien (R) [73172] 18.25 Inför Idrottsgalan 2009 [7688172] 18.30 Skidskytte [4608] Direkt. Världscupen. Damernas stafett. Från Ruhpolding, Tyskland. Fortsätter i SVT2. Kommentatorer: Christer Ulfbåge, Magdalena Forsberg. 19.00 Rapport med A-ekonomi [81998] 19.10 Regionala nyheter [4452714] 19.15 Go'kväll [930172] Magasin. Intervju med komikerparet Mia Skäringer och Klara Zimmergren inför premiären av deras nya serie. 20.00 Kulturnyheterna [24627] 20.15 Regionala nyheter [7572646] 20.30 Rapport med A-ekonomi [646] 21.00 Uppdrag granskning [90240] Samhällsprogram. 22.00 Solen i ögonen – en film om Lars Winnerbäck [96424] Musikdokumentär. I kvällens dokumentär träder Lars Winnerbäck för första gången fram och berättar om sin musik och relationen till sina fans. 23.00 The Tudors [37559] Hovet är i gungning. Även 15/1. 23.55 Kulturnyheterna (R) 0.10 Mästarnas mästare (R) 1.10 Nästan en ambassad (R) [7080028] 1.40–7.00 SVT24 [70621592]	10.00–17.00 24 direkt [35818511] 17.55 Efter-snack (R) [62714] 18.20 Nyhetstecken [2230714] 18.30 Oddsat [58733] 18.45 Uutiset [136269] 19.00 Skidskytte [6153] Direkt. Världscupen. Damernas stafett. Från Ruhpolding, Tyskland. Forts från SVT1. Kommentatorer: Christer Ulfbåge, Magdalena Forsberg. 20.00 Vem vet mest? [2658] Frågesport. Programledare: Richard Olsson. Även 18/1. 20.30 Rädd för hajar (R) [9269] Brittisk dokumentärserie från 2006. Del 1 av 2. Tanya Streeter är en av världens bästa fridykare och har tagit sig ner till rekorddjupet 160 meter utan extra syretillförsel. Hon har ett problem med sin sport: en medfödd hajskräck. Även 17/1. 21.00 Cornelis och kärleken [22578] Dokumentär. Här är de, några av Cornelis Vreeswijks oförglömliga kvinnor. De är Veronica, Linnea, Felicia, Esmeralda, Deirdre, Sportiga Marie, Sonja och Siw, Ann-Katarin och så den söta fröken Cecilia Lind. Även 16/1. 21.35 Isbjörnar, hundar och videoband (R) [876820] Norskt naturprogram från 2007. Ett porträtt av Einar Sletbak som från 1960-talet och många år framåt arbetade som fångstman på Svalbard. Isbjörnar var en naturlig och vanligt förekommande del av hans vardag, vilket inte minst Einars egna videoupptagningar ger bevis för. 22.00 Aktuellt [3462] 22.30 Bruno K Öijer på Södra teatern [2733] - dikter ur en föreställning i november 2008. Han turnerade under hösten 2008 med sina dikter i en två timmar lång föreställning, överallt för utsålda hus. 23.00 Sportnytt [60530] 23.15 Regionala nyheter [2142191] 23.25 Rapport [1140424] 23.30 Eftersnack [50153] Regional pratshow. Även 15/1. 23.55 Milos Forman (R) [4775085] 0.55 Ghost squad (R) [6784450] 1.55–2.25 Tre bröder (R) [1250196]
--	---

7.30 Nanny [192356] 8.00 Spin city [193085] 8.30 Just shoot me [3140801] 8.55–9.50 Rachael Ray [6164917] 10.40 Top model 10 (R) [1943066] 11.40 The Oprah Winfrey show (R) [9307172] 12.30 Rachael Ray [1636527] 13.25 Just shoot me (R) [7714795] 13.50 Våra bästa år [3707530] 14.40 The Oprah Winfrey show [6002172] 15.35 How I met your mother [3199171] 16.05 Melrose Place [6998066] 17.00 Top model 10 [946838] 18.00 Hell's kitchen [641086] 19.00 How I met your mother [594199] Amerikansk komediserie från 2005. Del 14 av 22. Gänget mis-sar årets Superbowl på grund av en begravnig. 19.30 2 1/2 män [449040] 20.00 2 1/2 män [699563] 20.30 Sex and the city [575284] Amerikansk komediserie från 1998. Del 3 av 12. Carrie blir hembjuden till ett par hon känner men blir chockad när mannen blottar sig för henne. 21.00 Top Model 11 [743004] Amerikansk realityserie från 2008. Del 4 av 13. Det är dags för makeovers, men inte alla är glada över sin nya look. 22.00 Death in Paradise [378424] FILM Amerikanskt kriminalfilm från 2006. Jesse Stone är en alkoholiserad polischef som utreder mordet på en tonårsflicka som hittats i en sjö. I rollerna: Tom Selleck, Edward Edwards, Orla Brady. Regi: Robert Harmon. 23.45 Sex and the city (R) [6571172] 0.15 Navy CIS (R) [3897467] 1.15 2 1/2 män (R) [5901115] 1.45 2 1/2 män (R) [8319370] 2.10 Prison break (R) [4702592] 3.00 Terminator: The Sarah Connor chronicles [1707950] 3.55 Booty call [96466757] FILM Amerikansk komedi från 1997. I-rollerna: Jamie Foxx, Tommy Davidson. 5.10–6.00 Hex [5924860]	6.50 Nyhetsmorgon 11.00 Supernanny 11.45 Det var en gång (R) [2955424] 12.45 Hem till gården [947288] 13.10 Hem till gården [2846171] 13.45 Nyhetskanalen [7683269] 14.00 Trav: Dagens rätt [900337] 14.30 Anne på Grönkulla [2047443] 15.25 Nyhetskanalen [4727191] 15.30 Små i stora världen [912172] 16.00 House (R) [4628998] 16.55 That '70s show (R) [6609269] 17.20 That '70s show (R) [611545] 17.55 Doctors [7178511] 18.50 Parkeringskriget [9647917] 19.15 Lotto, Joker och Drömvinsten [9731172] 19.20 Keno [312397] 19.30 Lokala nyheter [462172] 19.35 Lokalt väder [9721795] 19.40 Ekonominyheterna [8186443] 19.50 Vädret [8182627] 20.00 Nyheterna [499545] 20.30 Rookie vets [849086] 21.00 Semestersvenkar [741646] Svensk realityserie från 2008. 18 delar. 22.00 Programstart: Made in Sweden [730530] Svensk realityserie från 2009. Del 1 av 4. Tittarna får se musiken växa fram, uppleva artisternas strider om låtval och hur de slipas med koreografi och scennärvaro inför lanseringen. De två unga talangernas framtid, såväl som Laila, Anders och Andreas ära, står på spel. Vilka de två artisterna är avslöjas inom kort. Även 17/1. 23.00 Nyheterna [535627] 23.25 Sporten [3354578] 23.35 Vädret [7195511] 23.38 Lokalt väder [307195511] 23.40 Fänge hos psykopaten [5216801] 0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [4468028] 1.15 Jordan, rättsläkare (R) [5922134] 2.15 Numbers (R) [1794711] 3.05 Advokaterna (R) [2162689] 3.50 Hope & Faith (R) [7478329] 4.15 Tredje klotet från solen (R) [4462641] 4.40 This American life [9013592] 5.05 Nikolaj & Julie (R) [4203399] 5.50–6.50 Mayday (R) [1976554]
---	--

6.00–10.00 God morgon med A-laget 14.30 Lärar-tv: Bedömning som verktyg 14.45 Lärar-tv: Bedömning som verktyg 2/2: Lärarnas självbedömning. Barn blir vana att bedöma vad de kan och hur de lär sig redan på dagis. Hur är det med lärarna? 15.00–15.28 Keith on the road Del 1 av 5. Ett reseprogram för de språkintresserade. Reporter Keith Foster reser runt i engelsktalande länder. 17.25 TV-nytt 17.30 Sportmagasinet Människor i idrottens värld. 18.00 BUU-klubben Finn fem fel! 18.30 Gänget på ön Dansk dramaserie. Del 1 av 18. Ankomsten. Åtta ungdomar på kant med livet ska under en sommar lära sig fungera i grupp. 18.52 På gräsrotsnivå En skojigt lärorik titt på det inre livet hos snabbfotade och lättvingade småkryp. 19.00 Solens mat Bo Hagström har kommit till Valli Tortonesi. 19.30 TV-nytt 19.55 Sportnytt 20.00 Strömsö Dövtextning. Camilla visar höstens godbitar i Strömsö. Elisabeth har besökt president Tarja Halonen. 20.40 Mönsterbrytarna Del 1 av 6. Alla vill inte vandra längs färdigtrampade stigar. L 21.00 Med Britt till Nordpolen Britt Thorstensen har alltid drömt om att komma till Nordpolen. 21.30 Viruskriget Del 2 av 13. Norbacs chef David Sandström åker till Mexico för att hitta Carlos. 22.20 TV-nytt 22.30 Oddsat 22.45–23.14 Sportmagasinet Människor i idrottens värld.	ÅLANDSKANALEN Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30. Nyheter/Reportage-programmet "KOLON". Åländska tillbakablickar. ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ 6.30 Musik. 7.45–12.30 Gomorron. Med Kjell Brändström. 7.50 Beträktelse. Av Sune Alén. Även 20:40. 7.55 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00 Aktuellt. 9.30 Ålandsnytt. 10.00 Musikpaletten. Filmmusik. 10.30 Ålandsnytt. 10.45–12.30 Sagostunden. I dag lyssnar vi till den tredje delen av sagan Drottningens halsband, skriven av Anna Wahlenberg och uppläst av Tua Åström. Veckans samtliga avsnitt även fredag 12:30. 11.00–16.00 Mittpådan. Med Tom Wiklund. 12.30 Ålandsnytt. 12.40 Musik. 13.00 Aktuellt. 13.10 Musik. 13.15–13.30 Kulturen. Även 17:45 och lördag 09:30. 14.00 Ålandsnytt. 14.03 Lyssnarnas 10 i topplista. Även 18:10. 15.00 Ålandsnytt. 15.03 Skrattsalva. 16.00 Ålandsnytt. 16.03 Djur och natur. Ring tel. 17855 och ställ frågor om djur och natur till Ålands Radios expert. Sänds i repris på lördag kl 11.00. 17.00 Aktuellt. 17.15 Åland i dag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Tony Wikström. 18.00 Ålandsnytt. Även 19:00. 18.45 Kulturen. Repris. 19.00 Aktuellt. 19.03 Ålandsnytt. Även 20:00. 19.06 Musik. 19.10 Lyssnarnas 10 i topplista. Repris från 13:03. 20.00 Ålandsnytt. Repris från 17:00. 20.10 Åland i dag. Repris från 16:15. 21.00 Ålandsnytt. Repris från 18:03. 21.03 Åland i dag. Repris från 17:10. 21.40–21.45 Beträktelse. Repris.
--	--

Reportage "Kolon"

Kl 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

5.55 En sann historia: Barnsoldaten [4928269] 6.25 Ettans morgon-tv [85648375] 9.30 Ner på jorden (R) [8484172] Blomskörden. 10.20 Saimi & Jalmari [7633004] 10.50 Skogen [2790240] 11.00 Tv-nyheter [79917] 11.05 YLE News [4516917] 11.10 Läkarna på landet (R) [5550842] 12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [75838] 13.00 Tv-nyheter [94207] 13.05 Vad ska man tro på? [328658] 14.00 Naturstund: Ålens vandring [8443] 14.30 Läkarna [6462] 15.00 Tv-nyheter [53375] 15.05–15.49 Coronation Street [6105820] Ny man i huset. I trängseln på kafé är Norris med om en olycka och Vera är oroad för dess följder. 15.50 Världens skatter [3265578] 15.55 Flygpost [7348443] 16.10 Den vida naturen: Växelvarma djurs liv [6977424] 17.00 Tv-nyheter [74820] 17.08 Läkarna på landet (R)	[300749462] Växtvärk. 18.00 Tv-nyheter och väder [4085] 18.30 Prisma Studio [2004] 19.00 Håll masken (R) [559] 19.30 Historia: Gulag-arkipelagen [68068] 20.25 Viking Lotto [8103917] 20.30 Tv-nyheter och väder [47578] 20.55 Sportrutan och V5-travet [9280849] 21.05 A-studion [6093004] Aktualitetsprogrammet bjuder på en möjlighet att förstå. 21.40 A-plus [898337] Aktuellt om ekonomi. 22.00 Fjällrinjen: Värvaren [32849] Clay Usie är en av de bästa värvarna i USA:s historia. 23.30 Tv-nyheter [44004] 23.35 Hemmasalongen: Nyhetsredaktionen [634191] 0.25 Jerry Halloween [22950] 0.55 Actors studio [7272221] 1.40 Nyhetsfönster [26540234] 4.00–5.55 Nyhetsfönster [6909641]
---	---

6.00 Tellus-frågesport [6138801] 6.50–8.24 Lilla tvåan [1781269] 8.24 Den vilda framtiden [406635608] 8.42 Må festen börja [202248337] 8.45 Må festen börja [2679511] 8.53 På gräsrotsnivå [302678882] 9.00 Oddsat [83646] 9.15 Regionala nyheter [7868733] 10.35 Gänget och jag [4001153] 11.00 Mat med Niklas [5882] 11.30 Grön glädje [2430849] 11.55–12.53 Stjärnor berättar: Tarmo Manni [8428248] 13.00 Kärlek bortom polcirkeln [5115443] FILM [5115443] Finskt drama från 1950. Film efter en pjäs av E. Rislakki om en skönhet som dyker upp i två ingenjö-rers vildmarksstuga i Lappland. Regi: Edvin Laine. 14.20 Aktuella Tvåan [8245998] 15.10 I bättre kretsar [5503646] 15.40 Söderläge [5593269] 16.10 McLeods dottrar [5037998] 16.55 Norge runt [3375917] 17.00 Richard Scarry: Myste-	rier i Sys-selstad 17.24 Lilla tvåan 18.00 Anu Pentik – Posion voima: Anu Pentik – kraft-kvinnan från Posio [99849] 18.50 Tv-nyheter [8235191] 19.00 Regionala nyheter [46337] 19.10 Sportrutan [7563337] 19.15 Tvåans vinterväder [7593578] 19.20 Skidskytte [9569559] Världscupen. Damstafett 4 x 6 km. 20.25 Kummeli Retro [2561849] 20.30 Laura på sommarläger [5207] 21.00 Djävulså kern [74917] 21.50 Tv-nyheter [3937714] 22.05 Den röda tråden [5075443] 22.50 Dokumentärprojekt: Deep Water [216240] 0.20 Mötesplats: Mästaren [62080] 0.50 Tellus-frågesport [2172318] 2.00 Frågespel [2986486] 3.00 Dolt ord [2980202] 4.00 Sudoku [2999950] 5.00–6.00 Frågespel [2977738]
--	---

5.50 Aamusää [80242207] 6.25 Huomenta Suomi [77151563] 9.30 Mitä tänään syötäisiin? [3176608] 9.35 Känslor och dofter [2719356] 10.25 Emmerdale [3847191] 10.55 Emmerdale [3835356] 11.25 Ostoskanava [41199917] 12.30 Med David Rocco i Italien [280085] Paret Rocco på stranden med vänner. 13.00 Storstädning [281714] 13.30 De vackra och de djärva [970337] 13.55 Mitä tänään syötäisiin? [8661066] 14.00 Huomenta Suomen parhaat [359820] 14.25 Viihdeutiset [8682559] 14.30 Hur jag träffade din mamma [200849] Pelare. Amerikansk komedi. 15.00 Vilda norden [496004] Försvunnen. Amerikansk dramaserie om en ung läkare som jobbar i Alaskas ödemarker. 15.55 Rekordfabriken [7213820] 16.25 Ajoneuvos [2349608] 16.55 Uutiset [3219559] 17.00 De vackra och de djärva [616066]	17.25 Mitä tänään syötäisiin? [3290424] 17.30 Emmerdale [657733] 18.00 Emmerdale [658462] 18.30 T.i.i.la [633153] 19.00 Seitsemän Uutiset [191172] 19.15 Kauppalehden talousutiset [721733] 19.25 Päivän Sää [8000207] 19.30 Dolda liv [394627] 20.00 45 minuuttia [468801] 21.00 CSI [711284] 21.55 Viking Lotto ja Keski-viikko-Jokeri [7057849] 22.00 Kymmenen uutiset [925191] 22.20 Resultatrutan [1132511] 22.30 Rekkakuskit jäällä [295676] 23.30 Sanning eller myt [2896998] 0.35 Kolmas kivi auringosta [3105912] Giftastankar. En fransk charmör ber om Sallys hand och är redo att betala en rejäl hemgift. 1.05 Repliikki [5103080] 2.05–5.50 Se Oikea [57210467]
--	---

Hoooppsan Kurt!

■ Vilken ormgrop du grävt!

Fyllt av främmande och för många skrämmande namn. Spaden med vilken gropen är grävd, heter den möjligtvis Wikipedia?

Kursen på Kumlinge, som redan fått anmälningar heter: Att lära känna sig själv och andra. Verktöget vi använder oss av, i syfte att fundera och reflektera , är **Richard Rohrs** bok ”Själens nio ansikten.” Och ingenstans i hans bok kryper det ormar ur din grop.

Richard Rohr är franciskansk präst som aktivt arbetar för kristen meditation och kontemplation, kristen aktion när det gäller miljö, fredsarbete och etik.

Han har även skrivit en bok om manlighet och andlighet, om män och kristen tro. Han gör ett gott jobb i en tid då kyrkan förlorar allt mera mark (i onödan!), på grund av en många gånger helkonserverad förkunnelse och en avsaknad av synliga och i vår tid relevanta kärlekshandlingar. Kyrkan förvaltar (fortfarande) ett sprängstoff. Det är vi som är proppen i hålet. I den situationen är det nog gott att kolla in oss själva. Det kan hända mirakel.

Kyrkan kan igen bli en kraft till förnyelse och livsmening. Bör bli det. Skall bli det. Kommer att bli det.

Enneagram. Så ser enneagrammet ut som Kent Danielsson ska lära ut.

Men då skall nog inte våra invanda handlingsmönster och tankesystem stå i vägen. Omvändelse kallar **Göran Skytte** den förändringen för. Och Richard Rohr!

Varifrån de fått det ordet ifrån? Med vänliga hälsningar **Kent Danielsson**

P.S. Välkommen på kurs. D.S.

Dags att byta till 100 % grön el

■ **Finland** har marknadsföringen av grön el äntligen kommit i gång. Men är det verkligen fråga om 100 % grön el? Kollar man upp de företag som marknadsför grön el måste man dessvärre konstatera, att alla lokala energiföretag, diverse vindkraftsleverantörer och Norppa-sähhö-marknadsförarna, antingen är involverade i det ekonomiskt och tekniskt katastrofala Olkiluoto 3-projektet eller i Fortum eller Fennovoima som båda planerar nya atomkraftsreaktorer mot ortsbefolkningens vilja. Så är även t.ex. Ekosähhö, som var min elproducent fram till början av december förra året via Graninge involverat i Olkiluoto 3-reaktorbygget. För den som inte vill stöda några nya atomkraftverksprojekt gäller det alltså att byta elbolag! Kolla noggrant vad ni väljer!

Fatalt är att även konsumenterna runt om i landet vilka har valt en energiproducent som levererar ekologiskt hållbar el, måste vara med och finansiera Fortums ansvarslösa energipolitik via elöverföringsavgifterna. Vi måste smälta att våra pengar används till att bygga ut atomkraften i Finland och till Fortums investeringar i de gamla svenska atomkraftverken Forsmark och Oskarshamn. Dessa skall med Fortums pengar trimmas för att öka elproduktionen. Trimningen kan få ödesdigra följder. Fortums investeringar i Ryssland kan även ifrågasättas.

Eftersom Fortum ännu till 51 % ägs av finska staten är det högst förvånansvärt att landets politiska ledning inte kräver att Fortums saftiga vinster skall

användas till produktutveckling som gagnar finsk industri och den finska arbetsmarknaden. Satsningar på alternativ energi, energibesparing och -effektivitet skulle i allra högsta grad gynna hela Finland. Mitt elföretag sedan 1.12.09 är det lilla företaget Kraft och Kultur i Sverige. Företaget erbjuder 100 % vind och vatten utan några som helst anknytningar till atomenergimaffian. Dessutom planerar jag en vindmölla på min gård. En vertikal, tystgående effektiv mölla som betydligt skulle minska mitt behov av rövarbolaget Fortums elöverföringstjänster. Möllan skulle t.o.m vid gynnsamma förhållanden producera mera el än mitt hushåll behöver.

I Finland, där man dessvärre inte vidtagit några som helst åtgärder för att stimulera till hållbar energipolitik, finns det ännu inget fungerande system för inmatning av enskilda privata elproducenters elöverskott till nätet. Vid Fortum bemötte man mitt erbjudande

om 10.000 kWh vindel till nätet med ett hånfullt konstaterande att så små mängder inte är intressanta. Enligt uppgift betalas i Sverige ”grön el” enligt elbörsen Nordpols pris + elcertifikat. Priset ligger idag på cirka 95 öre/levererad kWh. Eftersom vi idag har en integrerad elmarknad i de nordiska länderna torde väl Nordpols pris för inmatad el gälla även i Finland. Eventuellt kunde EU-domstolen ta ställning till ifall tolkningen är riktig.

Det återstår alltså att få byggnadstillstånd för möllan, att få lov till inmatning av överlopp till nätet, och att sålunda äntligen kunna minimera överföringsavgifterna till Fortum och dessutom - om Finland lever upp till den Nordiska elmarknadens principer - kunna förtjäna några futtiga cent på kuppen.

Ulla Klötzer aktiv inom Kvinnor Mot Atomkraft Esbo

► LEDIGA PLATSER

Vi söker omgående en

Chaufför

för våra djurtransporter på Åland. Flexibla arbetsförhållanden i ett trevligt gäng. Körkort ABC fordras. Du som är intresserad, tveka inte att höra av dig till Sam Ojala tel. vx1 23622 eller direkt 23779

► LEDIGA PLATSER

lediganslår följande befattningar med tillträde den 1.3.2009:

KOCK 100 % och **KOCK** 78,4 % (30 t/v)

Behörighetskrav är kockutbildning och erfarenhet av att arbeta i kök.

Lön i enlighet med landskapets tjänstekollektivavtal.

Den som anställs skall uppvisa ett registerutdrag enligt 6§2 mom. straffregisterlagen (FFS 770/1993).

Ansökan skall riktas till Direktionen för Ålands folkhögskola, Folkhögskolevägen 41, 223 10 Pålshöle och vara direktionen tillhanda **senast den 28 januari 2009 kl.15.00.**

Närmare upplysningar ger kosthållare-kock Lenita Österberg, tel. 432432.

Direktionen

Annonsera i den tidning du själv läser!

► LEDIGA PLATSER

Vi behöver fler medarbetare till HavsVidden Hotel

Vi på HavsVidden genomför stora förändringar i vår strävan att skapa hotellupplevelser utöver det vanliga. Restaurangen byggs ut för upp till 140 gäster och på klipporna kommer inom kort ett helt nytt konferenshus stå klart. Våra Resort-hus blir successivt klara för inflyttning och uthyrning. Vi söker därför fler engagerade medarbetare för kommande säsong.

- Receptionister
- Servitörer
- Frukostvärdar

- Lokalvårdare
- Diskare
- Inhoppare till servering, kök och städ

Mer information om tjänsterna finner du på www.havsvidden.com.

Du: Vi söker dig som är glad och utåtriktad med en känsla för omtanke och service. Du är en person med en positiv inställning, som är duktig på att ha överblick och se vad som behöver göras. Välkommen till ett skönt arbetsklimat med många glada kollegor!

Anställningsform: Säsongsanställning maj-augusti/september. Vissa tjänster med möjlighet till förlängning.

Ansökan: Skicka din ansökan med CV och ett personligt brev senast 31 januari till zaida@havsvidden.com. Märk gärna din ansökan med den önskade tjänsten - exempelvis "Receptionist". Vi tar bara emot skriftliga ansökningar.

Information om tjänster lämnas av: Heléne Zetterström Tel: +46 (0) 768 580 870 Zaida Fagerström Tel: +358 (0)18 49408

Välkommen till oss på HavsVidden!

HavsVidden Hotel | www.havsvidden.com | info@havsvidden.com | 49 408 | ★★★★★

”Missbruk...det enda förhållande som varar livet ut...
LIVING LA DOLCE VITA

debatt

Navigationsskolan har förnedrats

Kulturhistorisk. ”Stadens fasadsynemän godkände spiraltrappan direkt trots att Navigationsskolan i generalplanen är upptagen som kulturhistoriskt värdefull byggnad som bör k-märkas.” skriver insändarskribenterna. Foto: MALIN SVEGEMO

■ **Stadens** stadsbildsmåsigst viktigaste byggnader är kyrkan, stadshuset och Navigationsskolan. Samtliga ritade av professor **Lars Sonck**, en av Finlands mest namnkunniga arkitekter. När landskapets regering skulle presentera vår kultur på Ålandsdagarna i Helsingfors för några år sedan valde den att visa upp Soncks byggnader.

Landskapet är ägare till Navigationsskolan. På 60-talet rev man den krönande lanterninen på huvudfasadens mittrisalit. I stället byggdes en anskrämlig låda med en mastattrapp mitt på taket. Ett brutalt ingrepp som förstörde helheten i Soncks arkitektur. Det är som att måla över kronan på Ålandske bondbrud av **Karl Emanuel Jansson** och ersätta den med en enkel huvudduk. Ingen skulle ens komma på tanken, men arkitektur tycks man få behandla hur som helst på Åland. Lådan byggdes för skolans navigeringssimulator. I

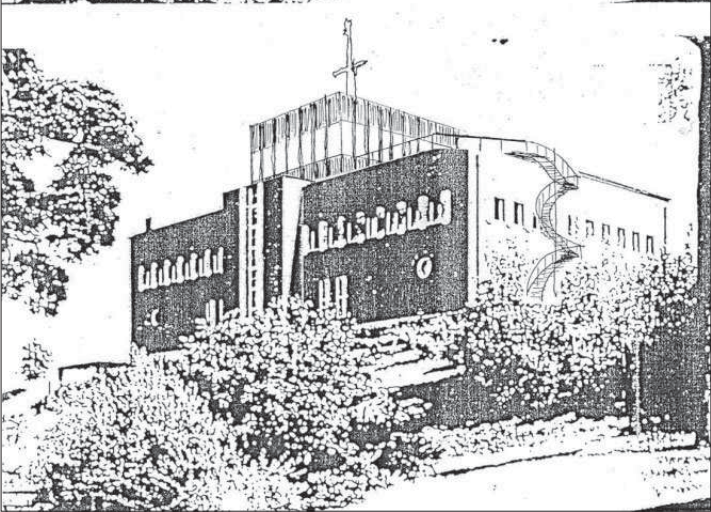
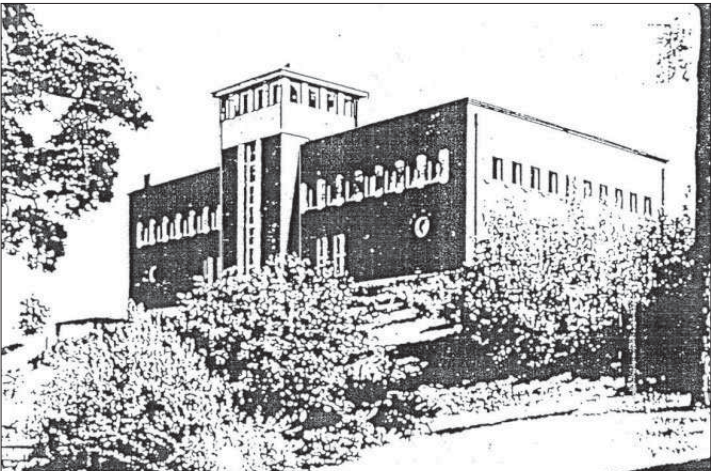
många år har den emellertid stått oanvänd. Lagtingsmän har motionerat om att återställa byggnadens arkitektur.

Nu vill skolan använda lådan som bibliotek och café. Myndigheterna ställer därmed krav på utrymningsvägar. Arkitektbyrå Sigge i Åbo har anlitats för utformningen. Arbetet är nu utfört och kan beskådas.

Mot husets norra fasad har anbringats en jättelik industrispiraltrappa och ett skyddsräcke av metall kröner entrefasadens norra halva. Bondbruden har nu också blivit piercad! Förnedringen av byggnaden börjar vara total.

När turisterna guidas längs stadens kulturgata – Södragatan – får man be dem vända bort blicken från eländet i västra ändan. Vad hjälper det att privata husägare pietetsfullt restaurerar sina hus när myndigheterna fortsätter att fördärva stadsbilden.

Valet har stått mellan en inre eller en yttre trappa. Den yttre var billigast.

Jämförelse. Övre bilden: Navigationsskolans ursprungliga utseende. Nere hur byggnaden ser ut idag med riven risalitröning, låda med mast på taket och ny monstuös spiraltrappa. Skiss: FOLKE WICKSTRÖM

Museibyrån – landskapets kulturhistoriska samvete – förordade i det längsta en inre trappa.

Stadens fasadsynemän godkände spiraltrappan direkt trots att Navigations-skolan i generalplanen är upptagen som kulturhistoriskt värdefull byggnad som bör k-märkas.

Det enda rätta hade varit att riva lådan på taket och återställa Soncks ursprungsfasad. Då hade utrymnings-trappan inte behövts.

Det i Danmark ritade KK-husets sterila klossar och omgivning måste tolkas som något av landskapets nya symbol för åländska kultursträvanden. I Trobergshem-mets kvarter river staden det gamla Mariehamn för att ge plats åt överstora byggnadsmassor tätt invid de gamla k-märkta husen.

Staden och landskapet rustar inför Mariehamns 150-årsjubileum 2011?

Folke Wickström
Jerker Örjans

Fråga till politiker i Hammarland

■ **Nu läser man** nästan dagligen i tidningarna att flere kommuner tänker gå ur Mise, men man hör inget från Hammarland...

Tycker ni att det är rättvist att en pensionär skall betala en stor del av pensionen i sopavgift? Det måste vara något fel när så många kommuner funderar på att gå ur. Varför inte

göra som Lemland och andra kommuner?

Det finns två grupperingar i Hammarland: Centern och Hammarlands framtid. Nu vill jag höra era åsikter om detta. Borde vi ha en folkomröstning i kommunen eller skall vi börja med namnlistor? Något måste göras.

Det är inte bara sopavgiften

som höjs. Nu skall tv-licensen också höjas. Skall en pensionär inte ha råd att se på tv mera? Har vi någon från Hammarland som sitter i Lagtinget så gör något.

Vill gärna ha ett svar av Hammarlandspolitikerna.

Skattebetalare och pensionär

lyckade jaktresan i helgen! Stort tack! **H: från högkvarteret.**

...Och för det andra. Fordon skall vara klara att köra ombord senast 10 minuter före annonserad avgångstid står det i turlistan. Men så långt läste du väl inte. Kan hända du skulle ha hunnit om du läst hela turlistan! **En som kan hela turlistan.**

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ Jordbrukarna har behov av renjord enligt minister Sjögren! Visste ej att vi har renar på Åland! **050.**

■ Jag instämmer fullständigt med messet 12.1 ang. Arken. Hyr in en riktig dj i klubben och låt bartenderna göra det de kan bäst, vilket inte är att leka dj... **050.**

■ Mycket dålig information från regeringen, mitt -09 årskort på skärgårds- trafiken kommer att stiga med 110 %. Vad säger skärgårdsborna i lagtinget om det? **0457.**

■ Bra, Nyan, att säga som det är och lägga ner ett nummer som inte är livsviktigt och göra de andra 5 bättre! Lycka till! **Mvi!**

■ Skriver ni "vart han är" (Nå 9.1.2008 s. 17) en gång till kommer jag att kräva kompensation för själsligt lidande! JL skärpning! **Exilållänning.**

■ Stora tänkare har alltid stött på våldsam opposition från medelmåttor. De senare har ingen förståelse för när en människa inte tanklöst underkastar sig nedärva förutfattade meningar utan ärligt och modigt använder sin intelligens. **Albert Einstein.**

■ Du har rätt 040, jag förstår precis. När man uppnått en så aktningsvärd ålder att man slutat åka rattkälska så är kyla och snö inget att fika efter:) **H.Snömannen.**

■ Dansgolvet är till för dom som inte har råd att hänga i baren. **Mvh Arkenbesökare.**

■ Ja ha då var det dags igen! Lite vindpustar över norra Hammarland =18 ggr av/på med strömmen under en timme för att till slut bli helt mörkt. Dags att mäta oregistrerade strömpikar mm? **0457.**

■ Arbetsförmedlingen beviljar inte utkomststöd. Utkomststöd beviljas av kommunerna. **0400.**

■ Flera Toyota Prius ägare i Sverige är besvikna över att förbrukningen kan uppgå till 0,55-0,63 l/mil, då har man ej de där gröna CO2 utsläppen. **040.**

■ Stackars gubbar som blir förkylda. **Drabbad.**

■ Varför lyser alla lampor dygnet runt på Kantarellen? Någon viktig orsak eller bara onödigt? **Mr Green.**

■ Det har varit så jävla mycket snack om att "ungdomarna" hela tiden förstör och härjar osv men har ingen någonsin tänkt tanken att om det fanns något för dem att göra och inte blev så nerpratade av alla sura vuxna som alltid är så mycket bättre kanske det inte skulle vara så? Vuxna är inte bäst! **Monstret.**

■ Förhoppningsvis såg Ålands jordbrukare på programmet om Mansanto igår kväll samma tid som guldbaggen.

GMO-grödor är slutet för sunt jordbruk och självmord enda utvägen för förtvivlade bönder över hela världen. Vem kan stoppa detta vansinne? **0457.**

■ Varför ska det vara svårt att komma till Rehab med Dr. Sheila Sundblom ansvarsläkare? **0457.**

■ Tycker om dig. **0457.**

■ Hur kan tingsrätten ge mamman 750 e i böter? Pappan har ju sagt att han inte vill ha hand om sina barn längre. Ännu ett dumt beslut av tingsrätten! **Tänk på barnen.**

■ På pricken skrivet av Simskä-laborna! Tillgängligheten är A och O i skärgården om vi ska ha en framtid. Och alla vill faktiskt inte bo i stan, tro det eller ej. Tack också Kurre i Jurmo, man kunde ju faktiskt förvänta sig mer av Roger J, en skärgårdspojk en gång i tiden. Hela Åland skall leva, eller hur hette det?! **040.**

■ Kom kom så ska vi fly från Jäland... Det har vi redan gjort :) och de visade sig vara ett klokt beslut! **Jag.**

■ Varför saknas många i telefonkatalogen på aland.com som finns i papperskatalogen? **0457.**

■ Var kan man köpa yoghurtssin på Åland? **Hungrig.**

■ Kan alla hundägare vara så snälla att plocka upp skiten efter sina hundar. Jag börjar bli trött på att tvätta av mina skor... **0457.**

■ Blir du lika pallrig om du går ner till taxistationen och upptäcker att det inte står någon bil där när du glömt att beställa?! Skäller du ut dom för att dom inte står där och väntar på dig fast du inte har beställt? Klipp dig och skaffa... **0457.**

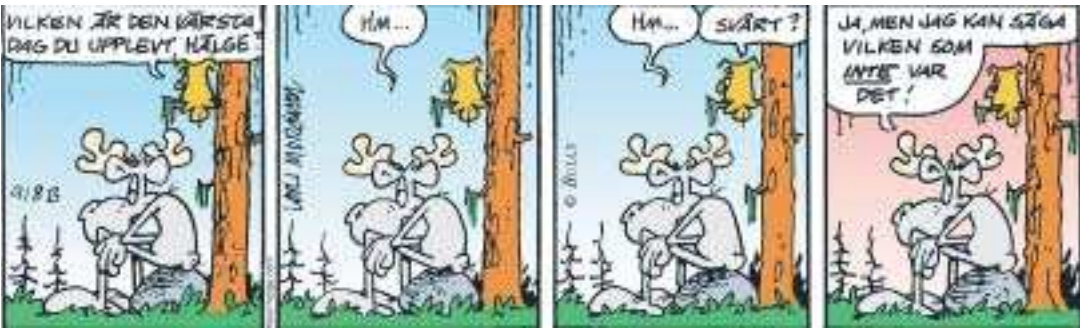
■ Mycket bra skrivet om MISE, Runa Lisa. Tror att dom flesta håller med, utom MISE, för dom fattar inget! **0457.**

■ Missbruk...det enda förhållande som varar livet ut... **Living la dolce vita.**

■ Ris till dej som för en tid sen buglade in vänster bakdörr i röda Golfen! Glömde du samvetet på BB? Din trafikförsäkring skulle ju betalt skadan. **040.**

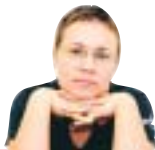
■ Läste 8/1 insändaren om missbrukare, jag tänkte äntligen har någon fattat! Och yttrat sig om det. Tycker inte man ska göra droger lagliga, utan med vård försöka få bukt med problemet vad som orsakade att man började och reda ut det på något sätt. **040.**

■ Hör du du, den som skall åka med någon färja, han bokar sin tur själv och inte sitter och tjuvlyssnar på andra människor vad dom pratar om så kanske även du hinner med färjan. Och så skall man vara klar 10 minuter före utsatt avgångstid, särskilt på Föglölinjen. **Man känner sina löss på gängen.**

”Det är nog nu. Världssamfundet måste göra som det till slut gjorde i Sydafrika-frågan: inleda ekonomiska sanktioner och avbryta allt militärt samarbete med Israel.
HELLE KLEIN I AFTONBLADET

ledare

Nina Fellman
Epost: nina.fellman@nyan.ax
Telefon: 528 441

Mitt i allt Nina Fellman

En smak av paradiset

Min ”årets kokbok” till jul var **Marcus Samuelssons** A taste of Africa. Den är fantastiskt vacker, full med lockande recept och ingredienser omöjliga att få tag på.
Dessutom är recepten ganska komplicerade. Det ska göras kryddblandningar där utgångspunkten till exempel är 250 gram osaltat smör som ska klaras och sedan kokas ihop med ett tiotal kryddor. Detta kryddsmör utgör sedan en av baserna i en gryta med en en lista på ingredienser lång som en elefantsnabel.
Den är med andra ord precis vad jag längtat efter. Matlagning som tar hela dagar, procedurer som kräver att man pillar upp kardemummakärnor, rostar tre olika chilisorter och friterar falafel.
I förordet skriver Samuelsson att det är kvinnorna som bär upp det afrikanska köket (som egentligen existerar i lika mån som det europeiska köket, det vill säga med stora regionala variationer). Och kvinnorna gör på vissa delar av kontinenten inget annat än lagar mat. Hela dagarna. Alla dagar.
Det är slow food på riktigt, och en process som är näst intill omöjlig att återskapa i ett vanligt hemmakök med vanlig elspis och det utbud som finns i åländska butiker.

Alla som smakat vet att skillnaden mellan de bleka lögnare till jordgubbar som går att köpa nu i små plastaskar och de smak-explosioner man plockar i juli är stor som Kongo-floden. Så stor tänker jag mig att skillnaden är i smak mellan en mango köpt här och en mango som är köpt där den växer.
Jag försöker alltså hålla mig till råvaror som produceras i närheten eller går att ersätta med liknande saker. Vem visste att vanlig simpel potatis med hjälp av ovan nämnda kryddsmör, kokosmjölk och majs kan bli en helt underbar, len puré som smakar, ja, i brist på bättre och utan att någonsin ha varit där – Afrika.
Mitt injera, det etiopiska, stekta matbrödet, blir ett arbetsdrygt misslyckande. Det smakar dåligt gräddade plättar, inte alls den subtila smakblandning Samuelsson skriver om. Och mina lammköttbullar blir pälssmakande gummibollar, inte alls världiga timmarna av blandande och stekande.
Men åh, köttgrytan och den hemgjorda falafeln! Salladen med bladpersilja och koriander! Och den heta, citrusdoftande chilistarka kräftsoppan på helt vanliga kinesiska dillkokta kräftor!

En människa är så enkelt byggd att det finns några få saker man riktigt njuter av – mat, dryck, sex, mänsklig närhet. Därför är vi nästan skyldiga oss själva att se till att vi äter gott i livet.
Tänk att dö med smaken av snabbt uppvärmda fiskpinnar i munnen.

Upp ur soffan! Världen behöver oss.

Viktiga. Det fanns kanske ingen som tog emot ålänningarnas fredsuppmaning i söndags kväll. Det viktiga var att den uttalades. Foto: ERKKI SANTAMALA

Begynnelsen till fred i Mellanöstern kunde ha inträffat i Mariehamn i söndags kväll.

Visst känner man sig lite fånig, lite meningslös där man travar uppför Esplanaden som svansändan på ett något desorganiserat fackeltåg för fred. Det är vått, det är kallt och någon palestinier eller israel som kunde lyssna på vårt fredsbudskap syns inte till.
Inne i St Görans kyrka på söndag kväll satt många bekanta ansikten, en del politiker, en del fredsaktivister och församlingsaktiva, Amnesty-människor och andra allmänna världsförbättrare. Ett fackeltåg för fred i Gaza avslutades med musik och tal, och när delar av gospelkören Good News avslutade med **Leonard Cohens** Hallelujah var det fler än jag som grät.
Var det till någon nytta? Var vi bara fåniga som satt där och skulle låtsas demonstrera? Är det inte alltid en risk man tar när man säger vad man tycker, att göra sig löjlig och att kanske inte bli hörd?
Det finns många exempel i världshistorien på hur massrörelser både för krig och fred förändrat historiens gång. Vi har **Gandhis** saltmarsch, vi har den palestinska intifadan, vi har den amerikanska medborgarrättsrörelsen, vi har 1970 och 80-talets fredsmarscher som signalerade början till slutet på det kalla kriget.
Hade en av alla dem som deltog stannat hemma hade det inte spelat någon roll.

Hade alla tänkt så hade det inte blivit någon förändring.
Vi på Åland har alla rättigheter i världen att säga vad vi tycker. Ingen spärrar våra gränser, ingen lägger band på våra åsikter. Vi får rösta i val, vi får jobba politiskt eller låta bli, vi får leva i frihet och trygghet.
Är det inte vår plikt då att stå upp för människor som saknar dessa rättigheter och som lever i livsfara? Eller är den frihet vi åtnjuter rättigheten att inte bry sig, att inte ta ställning eller engagera sig ifall nån skulle tycka att man är fånig.
Varför grät vi som grät i kyrkan i söndags? För att vi blev påmind om livets bräcklighet och oändliga skörhet. För att musiken talade till en annan del av oss än den rationella, ironiska, logiska del som vet att vi ingenting kan göra. För att vi blev väckta. Det måste vara en bra sak.
Den som uttrycker sin åsikt, som på något sätt visar solidaritet med andra människor gör det inte bara för andra, utan i första hand för sig själv. Det är bra för människan att bry sig, att våga sig ut på den där skakiga platsen där man ska stå för en åsikt eller en handling, hur harmlös den än är.
För de oskyldiga offren för kriget i Gaza gjorde vi ingen skillnad, vi som gick fackeltåg

genom Mariehamn. Vi var bara en av otaliga manifestationer för fred världen över. Men helheten, att det finns röster som talar för fred, att offren blir sedda, det betyder allt.
Och tänk tanken att ålänningarna i en plötslig eruption av människokärlek hade gått man ur huse och krävt fred. Tänk om plötsligt tusentals människor dykt upp och krävt en demilitarisering av Gaza, ett självstyre enligt åländsk modell. Hade vi inte då blivit uppmärksammade i världspressen och tagna på allvar? Hade vi inte då kunnat tända en gnista hos någon, hos den människa som ännu inte dykt upp, som ska bringa fred i Mellanöstern.
Vi är inte människor för att vi kan gå och stå och prata. Vi är människor för att det finns andra människor, våra bröder och systrar.

Nina Fellman

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007: 7.285 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tn (018) 528 442
sport@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:
Kiki Alberius-Forsman
tn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Johan Larsson
tn (018) 528 462
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 € + lsa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 → 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 → 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15

Transport till/från Mariehamn-Långnäs skall förbeställas
Passagerare med el. utan fordon skall vara på plats i check-in sen. 30 min före avg. varefter incheck/bilj./försäljn. ej kan garanteras

M:HAMN 04.25 13.45 00.45 L	→	STOCKHOLM 09.30 /17.00 → 18.15 /19.15 → 06.10 /07.10	→	M:HAMN 23.45 → 02.40 L → 13.35
-------------------------------------	---	---	---	---

L = Långnäs

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 alla dagar kl. 08.00–21.00
(1,64€/besvarat samtal+ alltid lna/msa)

TALLINK	Check-in senast 30 min. före avgång
Sthlm - Mariehamn - Tallinn	
18.00 – 00.50 10.00 – 05.00	↔ 01.00 – 10.00 04.50 – 18.00

Torgg. 14 • www.tallinksilja.fi
tel 16 711 el. 06001 74552
(1,64 €/besvarat samtal + alltid lna/msa)

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 8.4.2009	
Rosella måndag-lördag	Rosella söndag
M:hamn Kapellskär Stockholm	M:hamn Kapellskär Stockholm
08.00 ▶ 09.15 ca 10.45 C	12.00 ▶ 13.15 ca 14.45 C
16.00 ▶ 17.30 ca 19.00 C	18.30 ▶ 19.30 ca 21.00 C
15.30 ◀ 12.00 10.10 C	17.30 ◀ 14.00 12.10 C
22.00 ◀ 19.00 17.10 C	23.00 ◀ 20.00 18.10 C

Rosella trafikuppehåll 7-16.1.2009: ur trafik 6.1 kl. 22.00, åter i trafik 17.1 kl. 08.00.

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 45 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Endast direkt bussandutning till Uppsala från Rosellas ank. till Kapellskär kl 17.30* samt till Rosellas avg. kl 12.00*. Bussen avgår kl 10.15* från Uppsala, Hjalmar Brantingsgatan/Tycho Hedéns väg.
*Söndagar from 21/9 ansl. till Rosellas ank. kl 19.30 samt avg. kl 14.00. Bussen avg. kl 12.15.

Åland-Stockholm dagligen	Åland-Finland dagligen
ÅLAND STOCKHOLM	ÅLAND ÅBO/H:FORS
01.10 L ▶ 06.30	03.30 L ▶ 07.35 Åbo
04.35 M ▶ 09.40	14.25 M ▶ 19.50 Åbo
09.55¹⁾ M ▶ 15.30	23.45 M ▶ 10.00 Hel
14.25 M ▶ 18.55	14.10 M ◀ 08.45 Åbo
14.10 M ◀ 07.45	01.00 L ◀ 21.00 Åbo
23.35 M ◀ 16.45	04.25 M ◀ 17.30 Hel
07.45 M ◀ 18.00¹⁾	M= Mariehamn
03.20 L ◀ 20.10	L = Långnäs

1) Reservation för charteravgång.
Kontakta vår resebutik för information
Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ordinarie avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 11, bokn 262 11
www.vikingline.ax

ONSDAG 14 JANUARI 2009

| dagens ålänning | ”Jag borde börja sluta röka”

Vid villan på Bergshöjden i Mariehamn träffar vi Tore Wiklund.

Är det detta område som kallas Gräddhyllan?

–Jodå, skrattar han. Det sades så när det byggdes här 1973. Men det är helt vanliga människor i husen i dag.

Flotta vita tegelvillor dominerar.

Är du pensionär?

–Jodå. Jag har gått i land efter 33 år på Viking Line och dess förrinnan arbetade jag några år på långfart.

Vilket var ditt sista fartyg?

–Det var Amorella, som jag slutade ifrån för sex år sedan.

Vad det så att du var befälhavare?

–Jo, det stämmer.

Och hästintresserad?

–Det var då. Jag har avvecklat hästhobbyn numera. Största delen av fritiden ägnar jag i stället åt mitt barndomshem i Saltvik Toböle.

Några snabba frågor.

Vad tror du om 2009?

Efter shoppingturen.

Tore Wiklund lastar ur trunken efter dagens matinköp. Han säger sig ha mycket att stå i som pensionerad sjökapten. ”Jag förstår inte hur man hann med allt tidigare”, säger han.

–Jag hoppas vi får fortsätta vara friska.

Och finanskrisen?

–Det ordnar nog upp sig. Vi har hört sänt där förut.

Eckerölinjens utflaggning?

–Ja, det är oroande. Jag förstår inte varför de inte får sälja snus ombord. Och frågan är också om allt verkligen beror på snuset.

Äter du tårter med många E-tillsatser?

–Jo, men jag äter sällan tårta. Och något gott måste man få

unna sig. I Saltvik handlar jag ekologiskt från en bekant. Det är nyttigt.

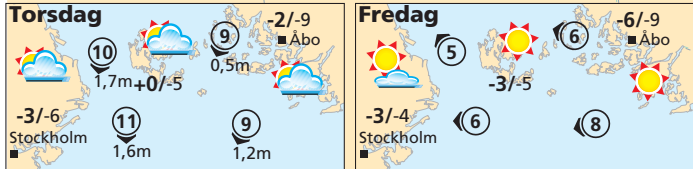
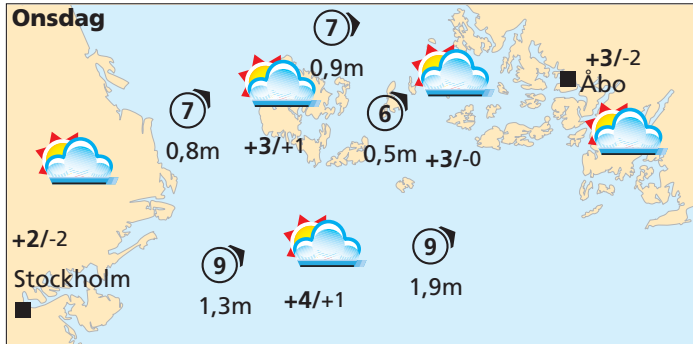
Har du avlagt något nyårslofte?

–Nej. Men jag borde börja sluta röka. Jag har rökt hela livet och jag känner nog att det inte är bra för hälsan.

Vem får din hälsning?

–Den går till min fru **Anna-Britta** som sitter hundvakt just nu. Och så hälsar jag till släkt och vänner.

TEXT & FOTO:
KIKI ALBERIUS-FORSMAN

I går kl 14

	temp.	moln.
Jomala	+4	☁
Åbo	+3	☁
Helsingfors	+4	☁
Stockholm	+5	

	temp.	vind	m/s

Vattenståndet i går kl 14

Åbo	+27 cm
-----	--------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	9:31	16:07
Helsingfors	9:11	15:46
Stockholm	8:33	15:20

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Källåda

1 kg kål i mindre bitar, kokas 15 minuter i lättsaltat vatten, håll av kokvattnet.
400 gr malet kött brynes
3 tsk salt
3 dl vatten
1 dl risgryn (grötgryn)
2 dl grädde
1 liten lök
vitpeppar

Med den kokta kålen blandas det brynta köttet, risgryn, vatten, grädde, hackad lök, salt och vitpeppar. Gräddas i 200 grader minst 1 timme eller till risgrynen är mjuka. Servera med en sallad.

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

REA START
torsdag 15/1
30-50%
på utvalda varor.
TARA
SITTKOFF GALLERIA, MARIEHAMN
må-fre 10-17.30, to 10-19, lör 10-15

STOPPA KNARKET VID GRÄNSEN
RING IN TIPS
0800 14600
Samtalet är gratis
Du får gärna ringa anonymt
TULLEN

Duka smakfullt med Vivianna
24 delars etui
539€
Wickströms
UR OCH GULD Tel. 19 833
Vardagar 9-17, lördagar 10-14
GEORG JENSEN

Hjälp en svältande familj - ge mat för en månad!

20€
100 kg majs

Tillstånd 271 K14

Inbetalning på konto:
203218-21939 Märk: Majs
www.msaadaafrika.ax

★★★★ **KALMERS** ★★★★★
SISTA CHANSEN - JULLJUSEN I SKICK!
OBS! Se över dina julljus innan du plockar bort dem.
Sista chansen ännu denna vecka innan vi plockar bort vårt lager.
SITTKOFF TEL 28 832
MÅN-FRE 9-17.30, TORS 9-19, LÖRD 10-14

BLACK & DECKER
WM526
Två arbetshöjder, stålkonstruktion
Ihopfällbar för enklare förvaring och transport. Dubbla vevar för flexibel och stark fastspänning. Flyttbara bänkhakar och fastspänningspår för enkel och säker fastspänning. Snabb och enkel att sätta upp och fälla ihop. Halkfria gummifötter
74,-
HOLMBERGS
• TEKNIK • KVALITET •
Godbyvägen tel. 23 555 www.holmbergs.ax

LEDIGT ANNONSUTRYMME

Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland